

PP-11

3

NATIONAAL
SOCIALISTISCHE
BEWEGING IN
NEDERLAND

Instituut voor Wetenschap der Politiek
Universiteit van Amsterdam

TOELICHTING
VAN HET
PROGRAMMA

Br/PP-11-3

UTRECHT, Januari 1932

No. 2

Prijs f 0.25

INLEIDING.

Wat wil de nationaal-socialistische beweging zijn? Een partij, of partijtje, de 59ste, of de 95ste, of 210de? Geenszins.

Zij wil in de eerste plaats vernieuwing van den geest, op staatkundig en economisch terrein, in het Rijk der Nederlanden. Er is binnen dit Rijk, waarin inderdaad de zon niet ondergaat, een zoodanig toenemende geest van futloosheid, onmacht, onwil, onverschilligheid, ongelooft, verdeeldheid, schotjesgeest, krakeelzucht, dat het de spuitgaten uitloopt, dat het somstijds lijkt, of de natie de ontbindende krachten verzamelt om zelfmoord te plegen.

Daartegenover wil het nationaal-socialisme een grondslag samenstellen van wilskracht, fierheid, plichtsgevoel, geloof in eigen kracht en bestaansrecht, nationalen zin, solidariteitsgevoel, gezindheid tot samenwerking, offervaardigheid, opdat op dezen grondslag opbloei een hernieuwde natie, welke hare zonen en dochteren, uit elken stand en elk beroep, voor hun zedelijk en lichamelijk welzijn de beste mogelijkheid kan bieden.

In de eerste plaats dus een geestelijke beweging, omdat een **krachtig staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht, orde, solidariteit van alle bevolkingsklassen en het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang**, niet te bereiken zijn op de grondslagen van een ondermijnd, verdeeld en onderling vechtend volk. Ziehier de noodzakelijkheid van ons leidend beginsel.

Maar daarmee kan niet worden volstaan; haar doel reikt verder.

Zij wil dezen onontbeerlijken grondslag, om daardoor aan ieder lid van de natie te kunnen bieden de mogelijkheid, niet alleen tot een menswaardig bestaan, maar tot een bestaan, waarin alle geestelijke en lichamelijke behoeften, zooveel mogelijk op harmonische wijze, bevredigd worden.

In de eerste plaats denken wij daarbij aan de geestelijke en lichamelijke behoeften van de zeer groote groep van de bevolking, welke gevormd wordt door de hand- en hoofdarbeiders, die voor den grondslag van hun bestaan betaalden arbeid niet kunnen ontberen.

Het beste, wat de gemeenschap voor hen kan doen, is de bevordering van de mogelijkheid tot verkrijging van behoorlijk betaalden arbeid. De nationaal-socialistische arbeider heeft inwendig een afkeer van materiëlen steun, in welken vorm dan ook. Hij gevoelt, dat hij niet op de wereld is gekomen, om geholpen te worden als steunbehoevende. Hij wil een volwaardig lid zijn van de samenleving en vraagt daarom in de eerste plaats de gelegenheid, om voor zich en zijn gezin op behoorlijke wijze in het onderhoud te kunnen voorzien. Om dezen zoo rechtvaardigen eisch te kunnen bevredigen, is een gezond nationaal bedrijfsleven noodzakelijk. **De verkrijging en instandhouding daarvan, behoort tot de voor-**

naamste plichten, welke het nationaal-socialisme zich stelt. Ieder onzer programpunten van 1 tot en met 14, zijn in meer of minder mate gesteld met dit doel voor oogen; geen dezer kan daarvoor gemist worden, zooals uit de bespreking daarvan zal blijken.

Maar met de verkrijging van behoorlijk betaald werk, is de arbeider nog niet, waar hij zijn moet. Dit werk vormt wel is waar den materieelen grondslag van zijn leven, maar hij wenscht meer te zijn dan een machine, welke men met een bepaald aantal guldens per week moet stoken, om daardoor arbeid geproduceerd te verkrijgen. Hij is geen machine, hij is een mensch, hij heeft een ziel.

En zijn ziel gaat er aan te gronde, als hij zijn leven moet doorbrengen met een innerlijken afkeer van zijn werk, kankerend en waar mogelijk, lijntrekkend en saboteerend „de rotzooi”. Door zulk een geestesgesteldheid wordt ieder leven verwoest, onverschillig of het aantal naar huis gebrachte guldens 20 of 200 per week bedraagt. En niet alleen wordt daardoor aan eigen persoonlijkheid schade berokkend, maar tevens aan de bedrijven, waarop ten slotte het geheele bestaan in materiëelen zin rust.

Een werkelijk vol leven kunnen alleen diegenen onder ons hebben, die hun taak met blijdschap, liefde en toewijding kunnen verrichten. Daartoe leent zich echter alleen die arbeid, welke aan den mensch de gelegenheid geeft, om zijn scheppingsdrang, zijn initiatief te bevredigen. Voor duizenden onzer is zulk een taak weggelegd. Gevoelen zij zich bij de uitoefening daarvan niet bevredigd, dan zullen zij de schuld in de eerste plaats bij zichzelf moeten zoeken.

Voor tienduizenden echter is zulk een taak niet weggelegd. Zij hebben gemechaniseerden arbeid te verrichten. Uur na uur en dag na dag, bestaat hun werk in de verrichting van dezelfde handgrepen, welke slechts enkele schakels vormen in de productieketen. Zij kunnen bezwaarlijk blijdschap en liefde voor hun werk hebben; dat is voor velen hunner totaal onmogelijk. Zij missen daardoor een geestelijk fundament voor hun werk, hetgeen een noodlottigen stempel drukt op hun geheele leven. Hoe trekken wij hen uit dezen afgrond?

Dit zou kunnen door elken gemechaniseerden arbeid te verbieden. Het noodlottig gevolg daarvan zou echter zijn, dat een ontzaglijke, erger dan middeleeuwsche, materiële armoede zou ontstaan, omdat dan de honderdduizenden paardekrachten der machines, die, dag in dag uit, aan de materiële verzorging van de menschheid medewerken, gemist zouden moeten worden.

Neen, op deze wijze, zou men het kind met het badwater weggooien.

Een andere uitweg moet gevonden worden en wel deze, dat, niettegenstaande den gemechaniseerden arbeid, de arbeider, behalve het materiële fundament van zijn bestaan, ook verkrijgt een geestelijk fundament, omdat hij er ten volle van bewust is, dat de arbeid, welken hij verricht, moge hij dan ook eentonig zijn,

noodzakelijk is voor de instandhouding van de gemeenschap, dat hij dus, door het met toewijding en plichtsbefes verrichten van dien arbeid, een nuttig lid van de werkgemeenschap is, dat hij als zoodanig wordt gewaardeerd en dat hij er van overtuigd is, dat het bedrijf hem betaalt tot de grens van het mogelijke. Voorts, dat hij, na afloop van zijn werk, de geestelijke en lichamelijke ontspanning vindt, waaraan hij behoefte heeft.

Dit is hetgeen wij nationaal-socialisten, voor de arbeiders willen veroveren: niet alleen een materiëel, maar daarnevens een geestelijk fundament voor hun bestaan, welke te zamen den grondslag zullen moeten vormen voor de levensvreugde in den besten zin des woords, waaraan onder het huidige regime een zoo groot tekort is.

Aan de bourgeoisie hebben wij geen materiëel fundament voor hun bestaan te geven, want dat is er. Maar, wat er in het algemeen nog niet is, misschien nog minder dan bij de arbeiders, dat is gemeenschapszin, de offervaardigheid, de solidariteitsgedachte. Het besef, dat er gewoekerd moet worden met de gaven, waarover men beschikt, niet in de eerste plaats ten eigen profijte, maar ter bevordering van den bloei van de gemeenschap, ontbreekt over bijna de geheele lijn.

De leiders van het economisch leven moeten zich gevoelen dienaar van de bedrijven, welke er zijn, welke behouden moeten blijven en tot grooten bloei gebracht moeten worden, niet in de eerste plaats, om zoo hoog mogelijke dividenden en tantièmes te kunnen opstrijken, maar om de nuttige functie in de gemeenschap het best te kunnen vervullen.

Het gekanker van de gegoede burgerij tegen belastingbetaling, hun neerzien op de arbeiders, hun veeleischendheid ten aanzien van eigen behoeften, moeten vervangen worden door bereidheid, een groot aandeel te dragen in den opbouw van de nieuwe gemeenschap, solidariteitsgevoel voor hun mede-arbeiders in de bedrijven, soberheid ten aanzien van eigen behoeften. Aan goede voorbeelden ontbreekt het dienaangaande niet; er waren en er zijn werkgevers, en daaronder de grootste, wier leven een voorbeeld mag heeten van nationaal-socialistischen solidariteitszin. Maar deze goede voorbeelden worden in ontstellend geringe mate nagevolgd en in de schaduw gesteld door de talrijke voorbeelden van het tegendeel.

De aanvaarding van ons leidend beginsel is noodig voor alle klassen van de bevolking, als grondslag voor den opbouw van een gemeenschap, die een materiëelen en een geestelijken grondslag biedt voor het bestaan van ons volk, in al zijn geledingen.

Alvorens over te gaan tot de bespreking van de programpunten, vestigen wij de aandacht er op, dat men daarin omtrent het Hoofd van den Staat, de Rijksvlag en het Rijkswapen, geen enkele mededeeling zal vinden, omdat deze onaantastbare symbolen van de eenheid der natie boven discussies verheven zijn.

A. De Nationale oogmerken van de Nationaal-Socialistische Beweging.

Zoo noodig het is voor een kind om deel uit te maken van een gezond gezin, zoo noodig is het voor den volwassen mensch om deel uit te maken van een gezonde natie. Voor een ieder, — onverschillig den maatschappelijken stand, waartoe hij behoort, — maar in de eerste plaats voor de groote groep der bevolking, welke gevormd wordt door de weinig bezittende arbeidersklasse.

De kapitalist leeft, zoo noodig, buiten zijn land op denzelfden voet als te midden van de natie, waartoe hij behoort. Hoe ruimer de middelen zijn, waarover hij te beschikken heeft, met des te meer vreugde zal men hem in alle landen ter wereld, Rusland inbegrepen, ontvangen. Geen grens zal hij voor zich gesloten vinden; elke politie-agent wijst hem beleefd en voorkomend den weg naar het dichtstbijzijnde luxe-hotel.

Hoe anders is dat met den arbeider, die door hoofd- of handenarbeid in zijn onderhoud heeft te voorzien. Er was een tijd, dat emigratie naar vele groote, weinig bevolkte landen mogelijk was en door de Regeeringen dier landen zelfs werd aangemoedigd. In dien tijd kon een flinke kerel met handen, die voor het ruwste werk niet verkeerd stonden, na verloop van tijd zich in den vreemde een redelijk — soms meer dan een redelijk — bestaan verwerven. Die tijd is voorbij, vermoedelijk voor zeer lang. Hij, die probeert buiten zijn land werk te vinden, zal de meeste grenzen zorgvuldig voor zich gesloten vinden: werkkrachten heeft men in de meeste landen genoeg; in vele te veel. Gelukt het hem in een ander land werk te vinden, dan zal hij als vreemdeling vrijwel rechteloos zijn en in dien staat genoodzaakt om voor het minste loon het zwaarste werk te verrichten. Weigert hij dat, of vindt hij ook dát werk niet, dan wordt hij in korten tijd via verschillende politie-bureaux de grens overgewerkt.

Een arbeider buiten zijn land is een verschoppeling, een paria. Een kapitalist buiten zijn land is een welkome, met vele zorgen omringde gast.

Dit is een waarheid als een koe. Iedereen, die zich even de moeite wil geven om hierover na te denken, zal dit volmondig moeten toegeven. Slechts een jaren lange campagne onder valsche leuzen heeft het mogelijk gemaakt om dit van zoo groote beteekenis zijnde feit te verdoezelen en voor een groot deel van de arbeiders verborgen te houden.

Zij, die zeiden de ware beschermers van de arbeiders te zijn en waaronder er waren en zijn, die zich terecht zoo mochten noemen, hadden nauwelijks een goed woord over voor het vaderland. „Wat heeft een arbeider ook met zijn vaderland nodig, „nietwaar! Dat is een begrip, goed voor de kapitalisten. Maar een „goed arbeider is internationaal, denkt internationaal!” Zoo was en zoo is de leuze van hen, die zich hier te lande de voorvechters van de arbeiders noemen. Nooit heeft de wereld misschien een valsche leuze gehoord.

In de Vereenigde Staten van Australië heeft de arbeidersregering onmiddellijk de grenzen volkomen gesloten voor buitenlandse werkkrachten, niettegenstaande dit onmetelijke land nog slechts uiterst schaars bevolkt is. Zij voelde er niets voor om haar land door goedkoopere arbeidskrachten uit Japan, China en Britsch-Indië te laten overstroomen.

Heeft de arbeidersregering in Engeland vrijen toegang verleend aan buitenlandsche arbeidskrachten? Geen sprake van. Een zoodanige handeling zou in volkomen strijd zijn met haren wensch om de werkeloosheid te bestrijden. De Vereenigde Staten van Amerika zijn potdicht voor buitenlandsche arbeidskrachten. Denkt ge, dat de Amerikaansche handarbeiders met hunne loonen van 75 tot 250 gulden per week zich verdrongen willen zien door Japanners, Chineezzen, Britsch-Indiërs, Oost-Europeanen enz., die reeds tevreden zouden zijn met een derde of een vijfde deel van die loonen? Neen, natuurlijk niet, daar zouden zij zich met alle kracht tegen verweren. En zij waren geen knip voor den neus waard, als zij het niet deden.

Is dan internationalisme onmogelijk? Neen, volstrekt niet. Het bestaat tot op zekere hoogte in economische aangelegenheden bij de kapitalisten. Het kapitaal kent wel een geboorteplaats, maar is er volstrekt niet aan gehecht. Het vloeit af naar de plaatsen, waar het grootste rendement te verkrijgen is.

De arbeiders van de verschillende natiën kunnen echter niet internationaal zijn, zoolang aan Amerikaansche handarbeiders loonen van 75 tot 250 gulden per week en aan Japansche, Chineesche en Britsch-Indische fabrieksarbeiders het tiende deel betaald wordt. Slechts wanneer de Amerikaansche en West-Europeesche arbeider bereid zou zijn om zijn maatschappelijken voorsprong tegenover de overweldigende massa Aziatische werkkrachten op te geven, kan er sprake zijn van internationalisme onder arbeiders! Dat beteekent echter het neerhalen en kapot slaan van wat met groote krachtsinspanning en met veel leed veroverd is. Dat kan en dat mag niet.

Of men nu één of honderd maal de internationale zingt, verandert aan deze zaken niets. Daardoor wordt het feit niet weggenomen, dat geen Amerikaansche of Europeesche arbeider van zins is om zich uit te kleeden voor de tientallen millioenen heel of half

Aziatische arbeiders, die op zulk een aanzienlijk lager levenspeil staan en in afzienbaren tijd op geen aanzienlijk hooger levenspeil gebracht kunnen worden. De internationale = de leugen = humbug.

De logische, de werkelijke eenheid is het volk of de natie. Het individu kan alleen tot volle ontplooiing komen als een gezond deel van een gezond volk. Wereldburgers bestaan niet en nog minder wereldarbeiders. De honderden volkeren zijn vereenigd tot tientallen Staten. Rusland, Engeland, Amerika, Japan, Frankrijk, Nederland, Italië enz. zijn de werkelijke eenheden, waaruit de wereld is opgebouwd. Ieder dezer Staten vereenigt onder zijn vlag vele volkeren. Hun belangen loopen ver uiteen, ook al zijn er veel gemeenschappelijke aanwijsbaar.

Ieder der Staten heeft in de wereld zijn strijd te voeren om zijn bestaan, om het bestaan van zijn onderdanen. Soms geschiedt die strijd met militaire machtsmiddelen, meestal met economische. Hij zou pas eindigen, wanneer de wereld slechts één staat zou bevatten, wanneer alle andere door dien éénen zouden zijn uitgeroeid of onderworpen. Misschien geschiedt dat over 1000 jaren, misschien over 10.000, wie weet? Maar wat wij wel weten, is, dat gedurende onafzienbare tijden iedere staat op zich en zijne bondgenooten is aangewezen voor den strijd om het bestaan; dat nergens ter wereld een Staat wordt aangetroffen, die bereid is om de grondslagen van zijn bestaan geheel of ten deele op te offeren voor het welzijn van anderen. Wij merken reeds op, dat het zoo ontzaglijk dun bevolkte Australië zelfs niet bereid is om arbeiders uit de dichtst bevolkte streken der wereld toe te laten om zich daar een bestaan te veroveren!

Gelukkig mag het volk zich prijzen, dat deel uitmaakt van een Staat, die over krachtige hulpbronnen beschikt voor den opbouw van het economische leven. Door deze hulpbronnen op de juiste wijze aan te wenden, is het voor zulk een Staat mogelijk om het nationale bedrijfsleven op gezonde basis te stellen en daarenboven op voor beide partijen voordeelige basis ruilhandel te drijven met anderen. Een innerlijk zwakke Staat, zonder voldoende hulpbronnen, kan zijn volk niet anders dan een armzalig bestaan bieden; zulk een Staat behoeft op steun (Armenzorg) van andere natiën niet te rekenen. De zwakke elementen worden verdrongen door de sterkere. Zoo is des werelds loop.

Wie dus onzen Staat aantast en het Staatsgezag, dat de noodzakelijke eenheid tot stand brengt, tast ons volk aan, ondermijnt zijn bestaansgronden, vermindert zijn weerkracht, brengt de ontbinding en daarmede den ondergang.

Wacht U voor zulke leiders; zij weten zelven wel, dat het bovenstaande een onaantastbare waarheid is. Zij speculeeren echter op het sentiment, de goedgeloovigheid en de meegaandheid van de groote massa, omdat hun dat voor het oogenblik voordeel brengt.

Maar dit voordeel wordt geroofd ten koste van het geheele volk, hetgeen hun koud laat, omdat zij vermeenen, dat het hun tijd nog wel zal duren voor het eind de lasten draagt.

Het ware volksbelang in den ruimsten zin des woords is de opbouw van een Staat, krachtig, zelfbewust, in staat om alle bronnen van energie, die in volk en bodem aanwezig zijn, aan te boren en tot krachtige werking te brengen, leiding gevend, tot samenwerking aansporend en waar noodig dwingend, tot steun bereid waar dit noodig is, neerslaand elke poging tot sabotage, waar en door wien zij ook geschiedt.

Dit is hetgeen wij nationaal-socialisten willen en waartoe de krachtige medewerking noodig is van ieder, die land en volk lief heeft. Dit is geen onbereikbaar doel!

Voorwaar, wij weten wel, dat de geestkracht van het Nederlandsche volk stelselmatig reeds gedurende verscheidene generatiën wordt ondermijnd; dat de bevolking wordt ingeprent, dat wij niets te beteekenen hebben, dat wij ons zelfs niet eens kunnen of mogen verdedigen, dat wij leven bij de gratie van de Groote Mogendheden, dat Indië van ons zal worden afgescheurd, dat wij machteloos zijn, dat het min of meer onbehoorlijk is om voor de stam- en taalgenooten buiten de Rijksgrenzen sympathie te hebben, dat wij eigenlijk stil in een hoekje behoorden te kruipen en daar blij zijn, dat wij geen pak slaag krijgen! Overal ter wereld, en bij voorkeur ook in eigen land, moeten wij ons zoo gedragen, dan toonen wij pas dat wij een breeden kijk op de zaken hebben, dat wij geen enghartige chauvinisten zijn, dat wij wereldburgers zijn!

Neen, niet overal ter wereld, er is één stad, welke daarop een uitzondering maakt: Genève. Naar den zetel van den Volkerenbond moeten de dames en heeren heen, daar zullen zij nu eens vertellen, hoe je de wereld met schapen bevolkt. Daar moeten zij allen heen om het hardst te blaten en het voorbeeld te geven. De stumperds; zij beseffen nauwelijks hoe belachelijk zij zijn.

Is het geen dwaasheid dat dezelfde heeren, die hier dag in, dag uit den klassenstrijd prediken, die de verschillende bevolkingsgroepen tegen elkaar ophitsen, die wars zijn van solidariteit in eigen huis, in Genève de solidariteit willen prediken tusschen West-Europeanen, Negers, Zuid-Amerikanen, Perzen, Chineezers, Japanners enz.!

Zij doen al het mogelijke om het verkrijgen van goed doorbakken, soliede metselsteenen te beletten en jengelen als kinderen om een muur, die alleen van goede steenen te bouwen is!

Dit alles is ons een gruwel.

Wij nationaal-socialisten willen eerst in het belang van ons eigen volk een stevig gefundeerde, goed geordende natie vormen. Wij willen toonen, dat wij in staat zijn onze eigen boontjes te doppen en goed ook. En als het zoover is, dan willen wij trachten op

bescheiden, waardige wijze een woordje mede te spreken, wanneer het gaat om de belangen van andere natiën. Maar zoover is het nog niet; er valt ontzaglijk veel te doen om het zoover te brengen. Ieder helpe bij dezen opbouw.

Wat kan de Nederlandsche Staat beteekenen?

De Nederlandsche Staat vereenigt 60 millioen menschen onder zijn vlag en beslaat een grondgebied, tweemaal zoo groot als Frankrijk en Duitschland te zamen. Hij vormt een volkerenbond op zichzelf; hij vereenigt in zich de grondstoffen van het gematigd klimaat en van de tropen; hij paart Westersche cultuur, energie en techniek aan Oostersche bedachtzaamheid. **In zulk een staat, mits krachtig bestuurd volgens het leidend beginsel van ons programma, behoeft niemand honger te lijden, behoeft niemand, die werken wil en kan, om werk verlegen te zijn!**

Wij komen nu tot het eerste punt van het programma:

1. DE DEELLEN VAN HET RIJK IN EUROPA, AZIË EN AMERIKA STEUNEN ELKANDER ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN ZOO KRACHTIG MOGELIJK EN VORMEN NAAR BUITEN EEN GEHEEL.

Behoeft dit punt eigenlijk nog wel eenige toelichting?

Ieder kind kan toch begrijpen, dat het tegendeel, wat men zou kunnen noemen: de Indië-los-van-Nederland-beweging, een misdaad is, zoowel tegenover de bevolking hier in Nederland, als tegenover de Indische volkeren.

In Nederland is een bevolking van 8 millioen te onderhouden. Verreweg het grootste gedeelte daarvan baadt zich allerminst in weelde. Dit deel zou in de diepste armoede gedompeld worden, als het Rijk in Europa, dus Nederland, den economischen steun van Indië zou moeten missen, terwijl de beter met aardsche middelen gezegenden hun inkomsten zeer aanmerkelijk zouden zien slinken. Het is eenvoudig niet mogelijk om een zoo dichte bevolking, met de hulpmiddelen, welke Nederland zonder Indië ter beschikking zouden staan, zelfs maar een minimum van welstand te verzekeren.

Niet alleen hebben tienduizenden arbeiders, door de samenwerking met Indië, rechtstreeks werk in Twente, de havens van Amsterdam en Rotterdam en in de scheepsbouwrijverheid en de machinefabrieken, maar evenzeer hebben tienduizenden arbeiders, die voor de binnenlandsche markt werken, indirect werk, omdat de opdrachtgevers dit werk betalen uit hetgeen door hen in Indië verdiend is.

Met absolute zekerheid kan men zeggen: Indië verloren, rampspoed geboren. Als het eenmaal zoover zou zijn en als de afgrijpselijke gevolgen zich zouden doen gevoelen, als inderdaad die ellende over ons kwam, dan zouden de honderdduizenden misleide arbeiders, misschien hun wraak kunnen koelen op de heeren.

die hun dat geleverd hadden (vermoedelijk zouden zij zich echter wel bijtijds uit de voeten gemaakt hebben), maar het gebeurde zou daarmee geen keer meer nemen.

Dat is de eene kant van de medaille. Nu de andere.

Wat brengen wij de Indische volkeren? In de eerste plaats orde en rust; de mogelijkheid om zich vreedzaam onder goed bestuur te ontwikkelen. Maar daarnaast, het beste wat de westersche techniek hun kan brengen. Millioenen zijn en worden uitgegeven aan verkeersmiddelen en irrigatiewerken, waardoor de vroeger periodiek terugkerende tijden van hongersnood zijn bezworen en de welvaart aanzienlijk is toegenomen, niettegenstaande de bevolking op Java in vijftig jaren van 20 tot meer dan 40 miljoen toenam, mede dank zij de hygiënische maatregelen.

Wat Nederland voor Indië beteekent is gemakkelijk in te zien, als men zich slechts de moeite wil geven, de toestanden in Indië te vergelijken met die in China. Verder commentaar is dan overbodig.

Tenslotte nog iets over West-Indië. West-Indië is en wordt door Nederland schromelijk verwaarloosd. West-Indië moet tot ontwikkeling gebracht worden door Nederlandsche geest- en arbeidskracht en Nederlandsch kapitaal. West-Indië vraagt offers van ons; zij zullen gebracht moeten worden op zoodanige wijze, dat zij rijke vruchten zullen afwerpen, zoowel voor West-Indië als voor Nederland. De basis van het volksbestaan zal daardoor worden verbreed en versterkt. De vele kleine pogingen, welke gedaan zijn om in den zeer onbevredigenden toestand, waarin West-Indië verkeert, verbetering te brengen, bewijzen niets tegen de mogelijkheid om hier wat grootsch tot stand te brengen, wanneer een nationaal-socialistisch voelend volk met geestdrift en kracht eensgezind daartoe den wil heeft.

Nederland heeft per jaar voor 140 millioen gulden maïs noodig, als veevoeder. Het lijkt zeer wel mogelijk om die grondstof in Suriname op uitgestrekte machinale landbouwbedrijven voort te brengen. Welk een perspectief biedt alleen deze mogelijkheid! Plaatsing voor zeer vele energieke krachten uit den landbouwers- en landarbeidersstand, wie geleerd moet worden met zeer groote moderne landbouwmachines te werken, wegeaanleg en groot havenbedrijf in Suriname, werk voor een nationale stoomvaartlijn, dus werk voor honderden Nederlandsche zeelui. Daarenboven als belangrijke winst, grootere onafhankelijkheid van het buitenland.

Zoo iets is onbereikbaar onder de tegenwoordige defaitistische toestanden. Daarvoor is noodig de nieuwe geest van alles te kunnen bereiken, — zoo noodig met de tanden op elkaar, — van hetgeen men wil bereiken! Bezwaren niet tellend noch ze wegend, wanneer de noodzakelijkheid, om het doel te bereiken, klaar voor oogen staat.

De mogelijkheden zijn onbegrensd, wanneer de deelen van het

Rijk in Europa, Azië en Amerika elkander onder alle omstandigheden zoo krachtig mogelijk steunen. Vallen ze uiteen, dan is de ellende niet te overzien, noch voor Oost-Indië, noch voor West-Indië, maar in de ergste mate voor de weinig of niets bezittende volksklassen in Nederland, die aan een armoede en ontbering ten prooi zullen vallen, waarvan wij ons nauwelijks een denkbeeld kunnen vormen.

Daarom zullen wij, nationaal-socialisten, ons ten krachtigste verzetten tegen een ieder, die deze drie-eenheid wil aantasten en zullen wij in de ondermijners daarvan de gevaarlijke vijanden van het volk zien, die zij zijn. Wij laten ons de mogelijkheid om onze arbeiders een behoorlijk bestaan te verzekeren niet zoo maar ont-rooven. Wij laten ons niet als gevangenen op water en brood zetten!

2. ONS TWEEDE PROGRAMMAPUNT BETREFT DE VERHOUDING TOT DE DEELLEN VAN DEN DIETSCHEN STAM BUITEN HET RIJKSVERBAND. DEZE DIENT ZOOVEEL MOGELIJK TE BENADEREN DE VERHOUDING TUSSCHEN DE DEELLEN VAN HET RIJK ONDERLING.

Dit programmapunt volgt logisch op het eerste. Immers hierboven hebben wij ons rekenschap gegeven van den band tusschen de drie leden van het gezin, dat door den Nederlandschen Staat gevormd wordt. Nu komt het er op aan de verhouding te regelen tot de naaste verwanten: de stamverwanten.

Natuurlijk denken wij daarbij niet in de eerste plaats aan onze stamverwanten in Zuid-Afrika, maar aan onze zuidelijke burenen: de Vlamingen.

De Vlamingen zijn in vollen strijd om het recht van eigen taal en cultuur. Hun strijd dateert reeds van 1302, toen de met knodsden (goedendags) gewapende Vlaamsche boeren in den Guldenpenslag, de aanvallende Fransche ridders hun bekomst gaven. Het spreekt vanzelf, dat wij Nederlandsche nationaal-socialisten dien strijd voor het recht met de grootste belangstelling volgen en de Vlamingen op onze grootste sympathie kunnen rekenen.

Vijf millioen Zuid-Nederlanders (Vlamingen) naast acht millioen Noord-Nederlanders, kunnen te zamen een zoodanige macht vormen tegen eventueele agressieve voornemens van andere volkeren, dat deze daarmede geducht rekening zullen moeten houden, hetgeen ons in alle opzichten ten goede zal komen. Alle naties ter wereld zoeken bondgenooten voor den strijd om het bestaan. Onze eenige natuurlijke bondgenooten zijn onze stamverwanten. Het is hun en ons belang die stamverwantschap te gebruiken als grondslag voor onze onderlinge verhouding. Wij eischen onze rechtmatige plaats, en zullen ons daar niet van laten afdringen

3. DE NEDERLANDSCHE BELANGEN WORDEN TEGENOVER HET BUITENLAND KRACHTIG, DOELBEWUST EN DOELMATIG BEHARTIGD. AGRRESSIEVE BEDOELINGEN ZIJN DAARBIJ VREEMD. SAMENWERKING MET BUITENLANDSCHE MOGENDHEDEN, WAAR DIT IN BEIDER BELANG MOGELIJK IS, DIENT BEVORDERD.

Ziedaar ons derde programpunt, regelende onze verhouding tegenover het buitenland. Dit punt behoeft eigenlijk geen toelichting; het is zoo klaar als de dag.

Wij wenschen ons tegenover het buitenland niet te gedragen als een schaap, noch als een wolf. Onder het tegenwoordige regime is van een wolfsrol natuurlijk geen sprake, behalve als het tegen de Vlamingen gaat. Maar overigens is het huidige buitenlandsch beleid het best te vergelijken bij het beeld van een schaap, dat door den slager wordt gehaald. Voor zulk een beleid gevoelen wij, nationaal-socialisten, niets, neen, nog minder dan niets.

Wij wenschen ons Ministerie ter behartiging van de zaken van het buitenland te zien omgezet in een Ministerie ter behartiging van de Nederlandsche belangen in het buitenland en wel krachtig, doelbewust en doelmatig! Niets meer en niets minder. Daarvoor zullen veel tradities, titels en ridderorden moeten sneuvelen en vervangen worden door krachtig uit het vaderland gesteunde bekwaamheid en deskundigheid, maar dat achten wij nationaal-socialisten volstrekt geen bezwaar. Dergelijke mannen behoeven tenminste geen Nederlandsch meer te leeren.

Behoeft het nationaal bewustzijn, de nationale fierheid, welke in ons leeft, een beletsel te vormen voor een goede verstandhouding tot andere naties? Integendeel. Een goede verstandhouding kan alleen gebaseerd zijn op wederzijdsche achting en het ontzien van elkanders belangen. Denkt ge dat het Fransche, Duitsche of Engelsche volk achting heeft voor een natie, die, als er een hondje in de verte blaft, zich in een schaapsvel steekt en dan nog zoodanig hoorbaar klappertandt, dat het lijkt of het hagelt?

Zulk een natie ontvangt nu een schop hier en dan een opstopper daar en verdient niet beter. Voor zulk een rol passen wij. Wij willen eerbied voor de natie, omdat de natie door ons zelf gevormd wordt. Op dezen grondslag willen wij samenwerken en onderhandelen met iedere natie, die wij daartoe bereid vinden.

Hoe wij, Nederlandsche nationaal-socialisten tegenover den Volkenbond staan?

Wij hopen dat de Volkenbond, niettegenstaande zijn fatale tijd en plaats van geboorte, (te Versailles bij de beëindiging van den wereldoorlog), zal uitgroeien tot een instituut, dat den wil en de macht zal hebben, om de goede verstandhouding tusschen de volkeren te bevorderen. Het weinige, dat een kleine mogendheid

daartoe kan bijdragen, zal met toewijding en liefde gedaan moeten worden. Maar wij gevoelen een intensen afkeer van het voortdurende geloei en geblaas van onze vredesmaniakken, die op de meest onbeschaamde en opdringerige wijze te Genève een rol probeeren te spelen.

Van onze verhouding tot de buitenlandsche mogendheden tot de verdediging van het Rijk tegen aanvallen van buiten, is slechts één stap.

4. DE VERDEDIGING VAN HET RIJK TEGEN AANVALLEN VAN BUITEN DIENT ZOO KRACHTIG MOGELIJK TE WORDEN VOORBEREID.

Zie hier onze houding, klaar en duidelijk in één zin.

Wij willen een krachtige weermacht, zoolang de volkeren, welke ons kunnen aanvallen, een nog krachtiger **aanvalsmacht** hebben. Wij willen ons inspannen om den oorlog buiten onze grenzen te houden.

In 1919 waren er dwazen genoeg, die het zoo listig verzonnen verhaaltje geloofden, dat 's werelds laatste oorlog uitgevochten was. Nu in 1932 weet zelfs de meest onnoozele beter. Den oorlog, waarin Japan Mantsjoerije veroverd op China, noemt men alleen geen oorlog meer, maar strijd tegen bandieten. De bandieten zijn dus de Chineezzen, die hun land verdedigen. Dat klinkt vriendelijk tegen de machtigen en beleediging van de onmachtigen is ongevaarlijk. Had China een behoorlijk georganiseerde weermacht gehad, dan zou Japan geenszins de behoefte gevoeld hebben om „de bandieten” te gaan bestrijden.

Wij gevoelen niets voor de rol van „de bandieten”, noch wat betreft het Rijk in Europa, noch wat betreft het Rijk in Azië of Amerika. Wij wenschen onze gebieden onaangetast te zien en daarvoor zullen wij ons de inspanning getroosten van zoodanig weerbaar te zijn, dat de aspirant-aanvaller niet gerust is over de kleerscheuren, welke hij zal oploopen als hij den aanval zou wagen.

Hebt ge een jachthond wel eens een aanval zien doen op een duinkonijn en ook wel eens op een egel? In beide gevallen stuift hij er op af; in het eerste geval is met één beet de ruggegraat van het konijn gebroken; in het tweede geval zitten met één beet de pennen van den egel in het verhemelte van den hond. Het slot is, dat het konijn dood is en de egel, hoewel eenigermate geschrokken, zijn weg vervolgt.

Wij nationaal-socialisten zullen ons zeer wel schikken in de rol van egel en zouden de rol van het konijn gaarne aan onze ontwapenaars, die er zoo verzot op schijnen te zijn, gunnen, ware het niet, dat zij helaas onze landgenooten zijn, en tenslotte ook voor verdwaasde landgenooten door de krachtiger elementen gezorgd behoort te worden.

Och arme, hoort ze toch eens blaten: maar wij zijn immers niet sterk genoeg om ons te verdedigen!

Neen, inderdaad met de geestesgesteldheid en het volslagen gebrek aan offerzin, dat onze ontwapenaars kenmerkt, is zeker voldoende verdediging niet mogelijk. Maar met nationaal-socialistischen wil en nationaal-socialistischen offerzin is ook dit zeer wel te bereiken. Dan zullen leger en vloot echter niet stelselmatig afgebroken worden van boven en ondermijnd van onder. Dan zullen onze mannen weten, dat het gansche volk achter hen staat en zich één voelt met hen die, als het er op aan komt, voor **onze** eer en **ons** bestaansrecht de hoogste offers zullen moeten brengen. Wij nationaal-socialisten zullen onze zonen en broeders niet de beste weermiddelen onthouden en hen uitsturen op zwakke schepen of hen in het vuur brengen met onvoldoende dekking. Daarvoor zijn ons hunne levens te kostbaar. Voor hen is het beste afweermateriaal nauwelijks goed genoeg. Wij hechten nu eenmaal meer aan de levens van onze kameraden, dan aan de welgevuldheid van onzen buidel!

Omdat de jachthonden, die wij vreezen, zeer goed het verschil weten tusschen een konijn en een egel, wenschen wij over een zoo krachtig mogelijke weerkracht te beschikken. Wanneer eenmaal de honden al of niet door middel van een toekomstigen zeer krachten volkerenbond veranderd zullen zijn in hazen, zal de egel niet het minste bezwaar meer maken tegen verandering in een duinkonijn. Maar niet eerder!

B. De staatsrechtelijke hervormingen van de Nationaal-Socialistische beweging.

---

5. BEVORDERING VAN EEN KRACHTIG, IN DIENST VAN HET ALGEMEEN STAAND STAATSGEZAG, ONAFHANKELIJK VAN GELDMAGNATEN, KERKELIJKE OVERHEDEN EN VOLKSGUNST.

Ieder volksgenoot, niet behoorend tot de kleine groep, welke in troebel water vischt, zal het met ons eens zijn, dat deze eisch, betreffende het Staatsgezag, een vanzelf sprekende is. Niettemin is de huidige praktijk het tegendeel, n.l. een, in de eerste plaats, partij-belangen behartigend staatsgezag, geschoven en bewogen door partijbonzen, die op hun beurt weer onder den invloed staan, somtijds rechtstreeks, meestal indirect, eenerzijds van de geldmagnaten en de kerkelijke overheden en anderzijds van de zucht naar volkspopulariteit.

Het zou onbillijk zijn, om niet volmondig te willen erkennen, dat ook op dezen regel uitzonderingen zijn. Onmiddellijk moet daaraan dan echter worden toegevoegd, dat deze uitzonderingen maar uiterst zelden en dan meestal nog slechts kort, gelegenheid krijgen, om zich te doen gelden, hetgeen psychologisch ook zeer verklaarbaar is.

Hierin verandering te brengen, een zeer radicale verandering, door de karaktervolste en bekwaamste krachten te brengen op de verantwoordelijke posten, behoort tot de moeilijkste, maar tevens tot de belangrijkste plichten, welke het nationaal-socialisme zich voor oogen stelt.

6. HERZIENING VAN HET KIESRECHT, ONDER UITSCHAKELING VAN DEN STEEDS ONZEDELIJKER VORMEN AANNEMENDEN EN STEEDS ONNUTTER WORDENDEN KIESSTRIJD.

Met het algemeen stemrecht zijn wij bijna op den bodem van den kiezers-kweekput aangeland. Desverlangd kan men nog verder gaan, b.v.: schoolgaande kinderen tot 14 jaar, zouden gerekend kunnen worden voor een halve stem per stuk. Gaan zij op bijzondere kerkelijke scholen, dan worden zij daar geteld en onmiddellijk toegewezen aan de kerkelijke partijen. Op de openbare en bijzondere neutrale scholen wordt, bij de inschrijving door de ouders tevens opgegeven tot welke partij zij behooren, dan geeft

het tellen ook hier geen moeilijkheden. Denk eens aan: een school met vier honderd kinderen. Daar kunnen zoo maar twee honderd stemmen uitgehaald worden! Is het niet om te watertanden, partij-secretarissen-aspirant-kamerleden?

De opgroeiende jeugd van 14—18 jaar, waarom zouden die niet zelf stemmen? Ieder bosje van 3 : twee stemmen. Beste opstelling dus in gelederen van drie; de jongens aan de eene, de meisjes aan de andere zijde.

Van 18 tot 21 jaar volledig stemrecht.

Wij nationaal-socialisten zien volstrekt niet in, dat het verstand en het inzicht van onze opgroeiende jeugd in politieke en economische zaken minder is, dan dat van de bewoners van de gestichten voor ouden van dagen. Integendeel!

Men ziet: er is nog ruimte voor de uitbreiding van het kiesrecht. Het lijkt volstrekt niet uitgesloten, dat „de partij” er een zetel aan zou kunnen verdienen ten koste van „de vijandelijke partijen”; zulk eene geweldige machtsverschuiving is op een andere manier niet meer te bereiken.

Wij beginnen genoeg te krijgen van de rol van „koning kiezer,” den weidschen naam, door de heeren machthebbers bedacht voor het goedge menschedom, dat met horden en drommen eens per vier jaar opgecommandeerd wordt om op een partij te stemmen, waarna het weer kan ophoepelen.

De kunst is om zooveel mogelijk lieden te bewegen op de partij te stemmen, de keuze van de middelen is onbeperkt. Is dat eenmaal gebeurd, dan worden de aandeelen verdeeld. Er worden altijd honderd aandeelen (genaamd kamerzetels) uitgegeven. Ieder aandeel staat gelijk met ongeveer 40.000 stemmen. Ten minste, het was de bedoeling, dat het aandeelen zouden zijn; sindsdien is gebleken, dat het eigenlijk obligaties zijn, welke om de vier jaren à pari uitloten en vervangen worden door nieuwe. Een partij, welke oorspronkelijk 20 aandeelen had, krijgt nu voortaan iedere vier jaar 20 obligaties. Nu ja, er is kans dat er eens één zoek raakt en bij een ander terecht komt, maar dat mag toch geen naam hebben. Trouwens bij de volgende uitloting, komt zij met een beetje handigheid wel weer in het oude nest terug.

De geheele z.g. kiesstrijd is niets dan een wassen neus. Waarom komen het dozijn heeren, die er over te zeggen hebben, dan niet overeen, om de vertooning om de 20 jaar te houden? Eenvoudig om den schijn op te houden, alsof „koning kiezer” iets in te brengen zou hebben.

Niettemin begrijpt de normale verstandige arbeider den toestand heel wel en begint zijn oordeel te vormen, dat van het onze niet zal afwijken!

Het resultaat van dit stelsel is droevig. Het zou zeer schoon zijn, indien vooruitgang verkregen zou kunnen worden door het voortdurend houden van redevoeringen over zaken, waarvan men geen

verstand heeft. Maar, jammer genoeg voor de producenten van de „handelingen”, is dit niet het geval.

Wezenlijke vooruitgang is alleen te bereiken, door in juiste banen geleiden arbeid.

De domste partij-obligatiehouder meent alle zaken het best te kunnen beoordeelen; de knapste werker oordeelt alleen over de enkele zaken, waarvan hij terdege op de hoogte is.

Wij nationaal-socialisten willen onzen toekomstigen staat bouwen op het stevige fundament van den arbeid en niet op de vooze steunpunten, gevormd door redevoeringen van betweters.

6. DIE TOEKOMSTIGE STAAT ZAL ZIJN DE CORPORATIEVE STAAT.

Het stemrecht dient beperkt te worden uitsluitend tot de leden van de werkgemeenschap; dus tot hen, die een werkzaam aandeel hebben in den opbouw van de Maatschappij.

Het geheele arbeidende volk wordt georganiseerd in corporatiën van arbeiders in landbouw, industrie, handel, verkeer en vrije beroepen (ingenieurs, artsen, juristen, onderwijzers enz.), benevens in corporatiën van werkgevers en doet daar zijn invloed tot zijn recht komen.

Ieder, die in een bepaalde corporatie is opgenomen, in welke hoedanigheid dan ook, is op het gebied, dat deze corporatie bestrijkt, in meerdere of mindere mate deskundig en ontleent daaraan en aan het feit, dat hij actief deelneemt aan de verzorging van de maatschappij, het recht tot medespreken over het onderdeel van de staathuishouding, dat zijn corporatie betreft. Bij de voorbereiding en meer nog bij de uitvoering van wetten en besluiten, zijn het deze corporatiën, welke een zeer groote rol spelen.

Het zou te ver voeren, om nu dieper op dit punt in te gaan. Het Italiaansche voorbeeld van moderne organisatie op dit gebied, ligt er trouwens ter bestudeering.

6. OPRUIMING EN REORGANISATIE VAN VEROUDERDE EN ONDOELMATIGE INSTELLINGEN.

Het aantal verouderde en ondoelmatige instellingen in ons land is legio; zij belemmeren of maken zelfs geheel onmogelijk een vlotten en goeden gang van zaken. Practisch geschiedt de administratieve staathuishouding in 1930 eender als een eeuw vroeger, terwijl op economisch- en verkeersgebied een ware omwenteling heeft plaats gevonden. Dat dit tot voortdurende moeilijkheden aanleiding geeft en daaruit groote verliezen voor de volkshuishouding voortvloeien, behoeft geen betoog.

Als een voorbeeld, hoe wij nationaal-socialisten over dergelijke zaken denken, hoe onze beschouwing daarvan hemelsbreed verschilt van de huidige klein-burgerlijke opvatting moge het volgende dienen.

In ons kleine land bestaan nog immer meer dan 1000 gemeenten. Napoleon, de geniale revolutionnair, had in 1811 in ons land beoorlijke gemeenten gesticht. Nauwelijks was de keizerlijke macht te gronde gegaan, of het was alweer mis. Overal werden de heerlijkheden hersteld en iedere heerlijkheid moest weer een gemeente worden, opdat de heer der heerlijkheid zijn heerlijken gang weer zou kunnen gaan, alsof er geen Fransche revolutie geweest was.

Alleen in de Noordelijke provinciën, waar geen heerlijke rechten hadden bestaan, bleven de Napoleontische gemeenten in hoofdzaak gehandhaafd. Sindsdien zijn wij opgeknapt met een onmogelijk groot aantal gemeenten. Om het verschil tusschen de Napoleontische en de herstelde „heerlijke” gemeenten aan te toonen, is het voldoende om mede te deelen, dat in Friesland 43 gemeenten zijn en in Zuid-Holland, dat in oppervlakte weinig van Friesland verschilt, niet minder dan 183. Nu, in 1932, zijn er nog meer dan 150 gemeenten in ons land, welke minder dan 1000 inwoners tellen en dus practisch onbestuurbaar zijn wegens gebrek aan financiën en deskundige krachten. Reeds Buys heeft een halve eeuw geleden de wenschelijkheid betoogd van samenvoeging van de gemeenten in groepen!

Wanneer er in ons land 200 à 300 gemeenten zouden zijn, met logische grenzen, voldoende oppervlakte en minstens 5000 inwoners, zou het mogelijk zijn deze gemeenten te doen beheeren door bekwame en deskundige krachten. Minstens 700 gemeenten met hun burgemeesters, gemeenteraden, wethouders, gemeente-secretarissen en bijbehorende paperassen kunnen opgedoekt worden, zonder schade toe te brengen aan de gemeenschap. Integendeel, dan eerst kan het deel van de Overheidstaak, dat het best door de plaatselijke besturen kan worden uitgeoefend, tot zijn recht komen.

Geen Regeering en geen politieke partij, de S.D.A.P. niet uitgezonderd, heeft het ooit aangedurfd om zelfs maar een schuchtere poging te wagen, om aan dezen „heerlijken” toestand een einde te maken. Een geheele wijk van heilige huisjes is opgetrokken om iedere poging tot verbetering te beletten. De honderden baantjes worden in stand gehouden.

Daartegenover komen wij, nationaal-socialisten, met den eenvoudigen eisch, dat het aantal gemeenten niet grooter zij, dan noodig is om het deel van de Overheidstaak, dat het best uitgeoefend kan worden door gemeenten, metterdaad zoo doelmatig mogelijk te doen geschieden. Dit kan door opruiming van minstens 70 % der tegenwoordige gemeenten.

Zoolang onze arbeiders in mijnen, fabrieken, werkplaatsen en op het veld, een dikwijls nog slechts sobere boterham kunnen verdienen, hebben wij geen lust om honderden baantjes in stand te houden, die een behoorlijke organisatie beletten. Alle heilige huisjes, welke tot instandhouding van misstanden zijn opgetrokken, gaan tegen den grond.

Zooals onze voornemens zijn ten aanzien van de gemeenten, zoo zijn zij tegenover de vele andere instellingen, welke wij rijk zijn. Zij zullen grondig beproefd worden op eenvoud en doelmatigheid en zoo zij aan hooge eischen niet voldoen, zullen zij worden gereorganiseerd of opgeruimd. Dit alles zal wel ijselijk revolutionnair klinken in de burgerlijke ooren van de tegenwoordige partijen — uitgezonderd de communistische, — maar daar zal men wel aan wennen. Ons geheele programma is nu eenmaal revolutionnair. Dit is ook de reden, waarom wij, nationaal-socialisten in partijpolitieken zin, geen anti-revolutionnair zijn, geen liberalen en geen sociaal-democraten.

7. AFSCHAFFING VAN DEN VERMINKTEN MIL. DIENSTPLICHT MET HET DAARBIJ BEHOOREND ONZEDELIJKE LOTINGSSYSTEEM. TOEKENNING VAN WEERRECHT AAN ALLE WEERBARE STAATSBURGERS, DIE DAARVOOR WAARDIG GEKEURD WORDEN.

Volgens de Grondwet is ieder Nederlander verplicht tot medewerking aan de verdediging van den vaderlandschen bodem.

Ook hiermede is in de praktijk weer op een gruwelijke manier de hand gelicht. Van de 80.000 jonge lieden, die per jaar in aanmerking komen om het land te dienen, wordt nog geen vierde gedeelte daartoe genoodzaakt. Over de grootte van de lichteningen zullen wij het nu hier niet hebben, maar wel over de wijze, waarop het uitkiezen geschiedt.

Een eenvoudige daad van logica en sociale rechtvaardigheid zou zijn, dat voor het leger uitgezocht worden de jongelui, die door hun geestelijke en lichamelijke eigenschappen daarvoor het meest in aanmerking komen (met zorgvuldige wering van alle elementen, welke minder gewenscht zijn in de weermacht) en dat zij, die afvallen, de meerderheid dus, gedurende minstens den zelfden tijd het land op andere wijze moeten dienen.

Onder het huidige regime is hiervan geen sprake. Inplaats van een weloverwogen keuze, wordt er geloot, wie den dienstplicht zal hebben te aanvaarden, dat zijn de z.g. „gesjochte jongens” en de rest (de overgrootte meerderheid) parasiteert verder op het offer, dat door hun kameraden gebracht wordt. De eenvoudige vraag, of dit zedelijk of onzedelijk, logisch of onlogisch, rechtvaardig of onrechtvaardig is, kan een ieder voor zichzelf gemakkelijk beantwoorden. Het is een van de vele rotte plekken in onze samenleving, waar men maar liever niet over spreekt. Vooral de ontwapenaars zullen er niet over spreken, want zij weten zeer wel, dat deze onlogische en anti-sociale daad van de overheid, koren op hun molen is. Reeds bij elken toevoer van nieuwe krachten tot het leger, wordt aan de nieuw aangekomenen duidelijk te kennen gegeven, dat zij slachtoffers zijn.

Met dezen gang van zaken, zooals met zoovele andere, willen

wij volkomen breken, omdat hij ons gevoel voor logica en sociale rechtvaardigheid ten diepste kwetst.

De instandhouding van een deugdelijke weerbaarheid eischt van een volk groote, hoewel volstrekt geen onoverkomenlijke, financiële offers. Een eerste eisch is dus, dat die offers een zoo groot mogelijk rendement opleveren, dat daarvoor dus wordt verkregen een zoo krachtig mogelijke weerbaarheid. Elk element, dat in haar wordt opgenomen, moet een versterking beteekenen. Nu is het een algemeen bekend feit, dat elke huidige lichte van dienstplichtigen duizenden personen telt, die er alleen op uit zijn om de weer-macht te ondermijnen. Als het niet zoo droevig was, zou het alleen belachelijk zijn, dat de overheid aan deze elementen jaarlijks miljoenen besteedt, om aan hen de gelegenheid te bieden hun ondermijningswerk te verrichten.

Deze gelegenheid willen wij hun niet bieden. Wij staan op het standpunt, dat het tot den plicht van den volwaardigen man en Nederlandschen staatsburger behoort paraat te zijn om het vaderland tegen aanvallen van buiten te beschermen, zoolang de mogelijkheid daartoe bestaat. Wij kunnen dat hier in Nederland des te geruster doen, omdat alleen een onnoozele of een volslagen kwaadwillige in staat is de dwaasheid te insinueeren, dat onze weermacht in stand gehouden wordt voor aanvalsdoeleinden, voor veroveringstochten.

Dat onze weermacht uitsluitend verdediging, afweer, tot taak heeft, en ook nooit een andere taak kan krijgen, is even duidelijk als het feit, dat de krachtige weermachten van de groote mogendheden, zoowel voor defensieve als agressieve doeleinden kunnen dienen, zoodat de stand der nationale bewapening uitsluitend en alleen bepaald wordt door de offensieve kracht van de sterke weermachten.

Het jaarlijksch contingent voor de weermacht zal dus in de eerste plaats verkregen dienen te worden uit de jonge mannen, die de dienstplicht als een weerrecht gevoelen. Bij hen zullen de uitgaven voor hun militaire opvoeding het best tot haar recht komen. Onder de huidige defaitistische toestanden, zullen er dan niet voldoende zijn. Onder het nationaal-socialistisch regime zal ook dit anders zijn. Een eventueel tekort wordt door zorgvuldige keuze aangevuld.

Tot de weermacht worden dus alleen toegelaten zij, van wie verwacht mag worden, dat hunne aanwezigheid de weerkracht verhoogt.

Dit systeem dient niet alleen toegepast te worden bij de samenstelling van de lichten, maar uiteraard nog veel nauwgezet bij de toelating en handhaving van het beroepskader.

De tegenwoordige weermacht bevat in het beroepskader personen, die lid zijn van of sympathiseeren met politieke partijen, welke

in haar programma het „geen man en geen cent” hebben opgenomen. Kan iemand zich voorstellen, dat op den kansel een predikant of een pastoor geduld zou worden, die, na afloop van den predikdienst, deelneemt aan eene demonstratie van Godloochenars? Neen, natuurlijk. Het ééne sluit volmaakt het andere uit.

Kan men zich voorstellen, dat iemand, die uit roeping, geheel vrijwillig en daarenboven bezoldigd, de taak op zich genomen heeft, om mede te werken aan den opbouw van onze weermacht, lid is van, of sympathiseert met een politieke partij, op wier programma voorkomt de eenzijdige nationale ontwapening? Neen, natuurlijk. Ook hier sluit het ééne volmaakt het andere uit.

Niettemin wordt onder het huidige Regeeringsstelsel, het beroepspersoneel in het leger gehandhaafd, dat op de bovenbedoelde wijze kenbaar maakt tot de hoogst ongewenschte elementen te behooren. Onder een nationaal-socialistisch bewind zou zoo iets tot de onmogelijkheden behooren.

De jonge mannen van de lichte, die niet tot de weermacht worden toegelaten, voldoen aan hunne verplichting op andere wijze.

In punt 11 van het programma, is o. m. de bepaling opgenomen, dat voor iederen jongeman een verplicht arbeidsjaar geldt.

Door hen, die in de weermacht worden opgenomen, wordt dit verplicht arbeidsjaar dus geheel of ten deele doorgebracht in het leger of op de vloot.

Een deel van de overigen zal gedurende hun arbeidsjaar, worden belast met den arbeid van corvéer (het schoonhouden van de kazernes, de militaire terreinen, het bereiden van het eten voor de militairen enz.). Een ander deel werkt in de magazijnen, de munitiebergplaatsen, enz.

Het verplicht arbeidsjaar geldt voor een ieder! Het parasiteeren van de meerderheid op de offers van een door loting aangewezen minderheid zal dan totaal uit zijn.

Een zoodanige regeling zal zijn logisch en rechtvaardig. Millioenen zullen bespaard worden, terwijl de moreele en materiële weerkracht aanzienlijk zal worden verhoogd. Zonder nationaal-socialisme zal ook dit niet bereikt worden, maar zal men voortgaan om geleidelijk het nuttig rendement van de gelden, aan de weermacht besteed, tot een zoo laag mogelijk peil neer te drukken.

C. De Nationaal-Socialistische Beweging ten aanzien van de Volkshuishouding.

8. HET DOEL VAN DE VOLKSHUISHOUDING, ZEGT PUNT 8 VAN ONS PROGRAMMA, IS EEN RATIONEELE VOORZIENING IN REDELIJKE BEHOEFTE.

Dit is kort en duidelijk geformuleerd, zoodat eene nadere toelichting feitelijk achterwege zou kunnen blijven. Wij willen hier echter van de gelegenheid gebruik maken, om er de aandacht op te vestigen, dat deze doelstelling een logisch uitvloeisel is van ons leidend beginsel, dat het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang eischt.

Het algemeen belang op economisch gebied wordt gevormd door de voorziening in redelijke behoeften van het geheele volk. Niet de verkrijging van zoo groot mogelijke dividenden voor de aandeelhouders, of de uitbetaling van buitensporige loonen en salarissen, dient het doel van de bedrijven te zijn. Het een zoowel als het ander is een groeps- of een persoonlijk belang, waarvan de behartiging zou geschieden ten koste van de bevolking in haar geheel, omdat de voorziening in de redelijke behoeften van de groote bevolkingsgroepen, welke een klein of beperkt inkomen hebben, daardoor wordt belemmerd.

Hetzelfde is het geval, als de voorziening op een niet-rationeele, dus kostbare wijze geschiedt. Ook dan wordt het nadeel, dat hieruit voortspruit, weer in de eerste plaats op de schouders gelegd van de minst-draagkrachtigen. Tegen dit nadeel mag niet opwegen het persoonlijk belang van degenen, die voordeel kunnen trekken uit de onjuiste wijze van voortbrenging of verdeling van goederen.

Het groote doel, dat op dit gebied van de volkshuishouding nimmer uit het oog mag worden verloren, is daarom de rationeele voorziening in redelijke behoeften van het geheele volk.

9. WIJ KOMEN NU TOT EEN VAN DE BELANGRIJKSTE PIJLERS VAN HET GEBOUW, DAT WIJ NATIONAAL SOCIALISTEN WILLEN OPTREKKEN, OM DAARBINNEN AL ONZE VOLKSGENOOTEN EEN BEHOORLIJK TEHUIS TE KUNNEN AANBIEDEN: DE ONAFWIJSBARE NOODZAKELIJKHEID VAN EEN GEZOND BEDRIJFSLEVEN (PUNT 9 VAN HET PROGRAMMA).

Ook dit is weer een onderdeel van ons programma, waarvan de juistheid, zelfs door de meest eenvoudigen van geest, bij eenig na-

denken zal worden ingezien. Alle goederen, welke de bevolking behoeft, moeten door voortbrenging worden verkregen en door verdeling onder het bereik van de gebruikers worden gebracht. Wil men aan de behoeften voldoen, dan is de eerste voorwaarde daartoe: voldoende voortbrenging. Men kan nu eenmaal niet tien hemden verdeelen, als er slechts drie gemaakt zijn. Zijn er honderd hemden noodig, dan zal men moeten beginnen, met er honderd te maken en daarna behoort te worden toegezien, dat ieder er zooveel krijgt als hij noodig heeft.

Maar nooit zal ieder het zijne krijgen, als men de werkplaats kapot slaat, waarin de noodige goederen gemaakt moeten worden. In ieder geval moet de werkplaats in stand blijven, ook als hebzuchtigen van hetgeen is voortgebracht meer trachten te verkrijgen dan hun toekomt. Het geneesmiddel daartegen is niet de fabriek kapot te slaan, maar den inhalige, goed- of kwaadschiks, aan zijn verstand te brengen, dat hij zijn zelfzucht heeft in te toomen!

Er is wellicht geen fundamenteele waarheid, waartegen zwaarder gezondigd is en wordt, dan tegen het feit, dat een gezond bedrijfsleven voor de welvaart van een volk een onafwijsbare noodzakelijkheid is.

De aantasting van de bedrijven is vrijwel onmiddellijk begonnen bij de opkomst van het moderne groot-bedrijf en wel door de kapitalisten, die de eigenaren van de bedrijven waren. De goede niet te na gesproken, was hun voornaamste zorg de winsten zoo groot te doen zijn, als met het ongebreideldste uitbuitingssysteem bereikbaar was. Zij dachten daardoor de bedrijven te dienen en deden dit oogenschijnlijk ook gedurende een korte periode. Maar door dit uitbuitingssysteem rees geleidelijk een groeiend verzet, dat spoedig een gevaar werd voor de bedrijven en vele ook inderdaad ten gronde heeft gericht.

Marx komt met den klassenstrijd. Hij ziet het volk in twee deelen. Eenerzijds de arbeiders: zij die uitgebuit worden. Anderzijds de kapitalisten, de uitbuiters. Twee onverzoenlijke partijen, die gedoemd zijn, elkander op leven en dood te bestrijden. Dat hij de wereld zoo zag, toen in 1867 het eerste deel van „Das Kapital” verscheen, is alleszins verklaarbaar voor wie eenigermate begrip heeft van de ellende, waaraan toenmaals de arbeiders ten prooi waren. Hoewel sinds dien, wetenschappelijk en praktsch, is komen vast te staan, dat zijn Verelendungstheorie volkomen onjuist was, evenals zijn Krisis- en Zusammenbruchtheorie, is zijn invloed toch aan de menschheid ten goede gekomen, omdat mede daaraan te danken is geweest, dat de arbeiders zelf, in de tweede helft van de vorige eeuw, een einde hebben kunnen maken aan de ergste misstanden.

Had men daarna maar openlijk erkend, dat de grondslag onjuist was, dan zou deze onjuiste grondslag niets dan goeds veroorzaakt hebben. Hoewel het revisionisme zich van Marx's leerstellingen

goeddeels heeft losgemaakt, durft de huidige sociaal-democratie niet erkennen, dat de theorie van den klassenstrijd hopeloos verouderd is en in den modernen tijd een wapen is, dat niet minder hen treft, die het hanteeren, dan hen die het moet treffen. En toch is dit duidelijk voor een ieder, de zijn oogen heeft om te zien en zijn ooren om te hooren.

De moderne bedrijven zijn zoo kwetsbaar in de verkrijging van hun grondstoffen en den afzet van hun producten, dat elke inwendige strijd in het bedrijf, daaraan schade doet. Soms is die schade zoo ernstig, dat jarenlange stugge arbeid noodig is, om haar ongedaan te maken, soms vloeit zelfs de ondergang van het bedrijf daaruit voort.

Daarom dient men zich af te vragen, wat helpt het den arbeider, als hij na weken of maanden van ontbering den loonstrijd wint, als in dien tijd het bedrijf zooveel afzetgebied verloren heeft, dat het bedrijf kapot geslagen is, of slechts op halve capaciteit kan werken? Een grooter of kleiner deel van de winnaars zijn de straat op gegooid en zien zich aangewezen op steun of liefdadigheid.

Wat helpt het den ondernemer, als hij, na weken of maandenlang zijn bedrijf in rust te hebben gezien, den strijd tegen zijn arbeiders wint, als na de overwinning hem blijkt, dat binnen- of buitenlandsche mededingers met de orders zijn gaan strijken?

Elke strijd in de bedrijven, die gepaard gaat met, of gevolgd wordt door vermindering van de voortbrenging, (en dat is practisch het geval met iederen strijd in den tegenwoordigen tijd) kent slechts verliezers. In meer of mindere mate wordt iedereen, die er bij betrokken is, getroffen. Het volk in zijn geheel, wordt altijd benadeeld.

Daarom stellen wij, nationaal-socialisten, tegenover de verouderde leuze van den klassenstrijd, den modernen eisch van solidariteit tusschen alle klassen van de bevolking.

Deze moderne eisch moest komen; hij volgt logisch op de voorafgaande fasen. De wereld heeft in de laatste eeuw eerst gezien de periode van de ongebreidelde uitbuiting van de arbeiders. Daarop moest volgen het felle verzet, de klassenstrijd, de worsteling om gelijkwaardigheid. Ook deze phase moest ongebreideld zijn; men reinigt nu eenmaal geen stal met een tandenborstel. Die strijd is door de West-Europeesche arbeiders in het laatste kwartaal van de vorige en het begin van deze eeuw, gewonnen. Met het verloop van het getij, hadden de bakens geleidelijk verzet moeten worden.

Daartoe was en is de sociaal-democratie niet bij machte, omdat zij gekoppeld is aan het verleden.

Nu rust die taak op ons.

Het bedrijfsleven dient ten spoedigste gegrond te worden op de solidariteit tusschen alle bevolgingsklassen.

Wij zijn geenszins zoo naïef om te denken, dat onder het nieuwe regime geen botsingen meer zullen voorkomen, dat alles rozengeur en maneschijn zal zijn. Geenszins; ook dan zullen er belangenbotsingen zijn, zullen de inzichten van werknemers en werkgevers soms ver van elkander staan. Ook dan zullen deze geschillen moeten worden beslecht. **Maar niet in en ten koste van het bedrijf, maar daarbuiten, onder zorgvuldige bescherming van het bedrijf.** Want bij den bloei van het bedrijf hebben de arbeiders eerder nog meer, dan minder belang dan de werkgevers.

Het bedrijf is het materiële fundament van hun bestaan. Het bedrijf moet hen beschermen tegen het grootste euvel van onzen tijd: de werkloosheid! Belanghebbenden in één en hetzelfde bedrijf, onverschillig of de een zich eigenaar kan noemen en de ander er als werknemer zijn bestaan vindt, handelen even dwaas door hun geschillen uit te vechten met de scherpe wapenen van uitsluiting, staking en sabotage, als compagnons in een porceleinwinkel, die niet achter, maar in den winkel met stokken op elkander losranselen.

Daarom eischen wij nationaal-socialisten, dat stakingen en uitsluitingen, als anti-sociale uitingen zullen zijn verboden en dat geschillen worden opgelost zonder storing van het bedrijf.

Voor de beslechting van de geschillen, zal een doeltreffende regeling tot stand gebracht moeten worden. Onder het huidige regime lijkt het bijna niet doenlijk om die geschillen anders te beslechten dan door het verschil te deelen, bij voorkeur op kosten van de gebruikers. De oorzaken daarvan zijn verkeerde mentaliteit, gebrek aan organisatie en het ontbreken van een op het juiste oogenblik en in de juiste mate ingrijpende Staatsmacht, welke uitsluitend en alleen het welzijn van het geheele volk voor oogen heeft.

Onder nationaal-socialistisch regime zal de corporatieve Staat de organisaties van de werkgevers en die van de werknemers in elken bedrijfstak omvatten, die in staat zijn de behoeften daarvan volkomen te doorgronden. In eerste instantie zijn het deze organen, die aangewezen zijn om geschillen te beslechten, omdat zij gedeels verantwoordelijk zijn voor den goeden gang van zaken in de bedrijven. Daarboven waakt een hogere instantie tegen onrecht. Op haar staat dus ten alle tijde beroep open tegen beslissingen, welke de mogelijkheid van onrecht in zich houden en door haar wordt zorggedragen, dat onder alle omstandigheden het algemeen belang wordt gesteld boven het groepsbelang, en het groepsbelang boven het persoonlijk belang.

Deze gang van zaken volgt logisch uit het feit, dat alle bedrijven onder bescherming van den Staat zullen staan en van hen, die in het bedrijf werkzaam zijn.

Van den directeur tot den jongsten bediende of van den baas tot den krullenjongen, zal een ieder die in een bedrijf werkzaam is,

naar beste weten en kunnen hebben mede te werken aan den bloei van het bedrijf. Hun eigen belang zegt hun, dat zij daaraan verstandig zullen doen. Niet alleen omdat kankeren en saboteeren het innerlijk leven vernielen, maar daarnevens nog, omdat de bloei van het bedrijf hun eigen welstand verhoogt, wegens de deelgerechtigdheid in de winst van de waarde-scheppende bedrijven van alle daarin werkzaam zijnde personen, welke deelgerechtigdheid hun verzekerd zal zijn volgens punt 18 van ons programma. Behalve hun eigen belang wordt door deze houding ook gediend het algemeen volksbelang. Dit volksbelang wordt vertegenwoordigd door den Staat.

Onder bescherming van den Staat staan alle bedrijven.

Wat wil dit zeggen? Beteekent dit een heir van Staatsambtenaren, neerstrijkend op de bedrijven om te bedillen, te controleren, te parasiteeren? Geenszins. Het beteekent niet meer of minder dan de erkenning, dat elk bedrijf, groot of klein, dat een nuttige functie verricht in de volkshuishouding voor den Staat, d. w. z. voor een volksgemeenschap, van belang is; dat dus de Staat niet lijdelijk kan toezien, als voor de volkshuishouding noodzakelijke bedrijven met ondergang worden bedreigd.

Van vrijhandel is geen sprake meer; vrijhandel is geworden tot een mythe, een sage, een sprookje. Jammer genoeg, want vermoedelijk bood vrijhandel voor ons land de beste ontwikkelingskansen. Het heeft echter geen zin, om over hetgeen niet bereikbaar is, te weeklagen.

Noodig is, dat de consequenties van het protectionisme worden overzien en dat met vaste de hand de koers gestuurd wordt, die, gegeven de veranderde omstandigheden, theoretisch en practisch het doelmatigst is.

De volkshuishouding dient van nu af aan opgebouwd te worden op nationalen grondslag, d. w. z. dat nauwkeurig onderzocht, en tot volkomen exploitatie gebracht worden, alle bronnen, welke voor de volkshuishouding binnen de grenzen van den Staat aanwezig zijn. De combinatie van de bodemrijksdommen van Indië en Nederland, met de nationale arbeidskrachten, welke binnen de Staatsgrenzen aanwezig zijn, zal dan blijken in staat te zijn, om onafhankelijk van het buitenland, het leeuwendeel van de behoeften te kunnen bevredigen. Het tekort komende dient aangevuld te worden door den uitvoer van een aantal welgekozen export-artikelen, welke den invoer van de binnen de Staatsgrenzen niet-, of in niet voldoende hoeveelheid verkrijgbare grondstoffen (graan, ijzererts enz.) mogelijk zal maken. Aan dien uitvoer en invoer zal vermoedelijk het best een voldoende mate van continuïteit verzekerd kunnen worden, door het sluiten van een reeks handelsverdragen (in het uiterste geval, zelfs zuiver goederen-ruilverdragen) tusschen ons land en de Staten, waarmede, op voor beide partijen voordeelige wijze, ruilhandel gedreven kan worden. Geen

invoer wordt toegestaan door een land, dat onze uitvoer-artikelen weigert.

Deze export is een nationaal belang; het zijn dus in de eerste plaats deze bedrijven, welke de bescherming van den Staat behoeven. Te meer is dit noodig, omdat het een misstand is, dat de arbeiders in de exportbedrijven (de bedrijven, welke boter, kaas, bloembollen, schepen, motoren, gloeilampen, kunstzijde enz. produceeren) de kastanjes uit het vuur moeten halen voor ons allen. De noodzakelijke export-bedrijven moeten den sterken steun van de geheele natie achter zich weten. Daardoor moet, om eens iets te noemen, belet worden, dat een bekwaam machine-bankwerker, werkzaam in een exportbedrijf, minder verdient dan een W. C.-schoonmaker in overheidsdienst.

Wij zijn er ons volkomen van bewust, dat goedereninvoer tegen lagen prijs voor de volkshuishouding voordeelig kan zijn. Maar wij realiseeren tevens, dat het verschil tusschen den kostprijs van het binnenlandsch product en het buitenlandsche zeer aanzienlijk moet zijn, wil dit voordeel opwegen tegen het nadeel, dat aan de volkshuishouding wordt toegebracht door de vermindering van de arbeidsmogelijkheid, welke ontstaat als de aanbieder van het import-artikel weigert om een gelijkwaardige hoeveelheid export-artikelen af te nemen.

Onder nationaal-socialistisch bewind zal het uiterste gedaan worden om te voorkomen, dat de mijnwerkers, de arbeiders in de machinefabrieken, de landarbeiders enz. geen bestaan meer kunnen vinden, omdat de buitenlandsche voortbrengselen het land overstroomden en onze bedrijven vermoorden.

Hier behoort leiding te komen, niet een zoekend tasten, maar doelbewuste en krachtige leiding, gegrond op de kennis en het inzicht van de knapste koppen in het land.

Men komt er niet langer met het opzetten van lapjes op een oude jas, van voren, van achteren en tenslotte op de zijkanten. Wat de natie behoeft, is een nieuwe jas, gemaakt door de beste vaklieden.

10. ALS STAATSBEDRIJVEN ¹⁾ WORDEN GEORGANISEERD DIE BEDRIJVEN, WELKE NAAR AARD EN OMVANG HET BEST AAN HET DOEL BEANTWOORDEN BIJ EXPLOITATIE DOOR OF VANWEGE DEN STAAT; ALLE OVERIGE BEDRIJVEN ALS PARTICULIERE BEDRIJVEN (PUNT 10 VAN ONS PROGRAM).

Wie gelooft er in onzen tijd nog aan socialisatie van de duizenden en nog eens duizenden bedrijven en bedrijfjes, welke ons land

---

¹⁾ Wat hier betreffende de Staatsbedrijven vermeld wordt, geldt uiteraard ook voor andere noodzakelijke overheidsbedrijven, dus die welke beheerd worden door provincies en gemeenten.

telt? Practisch niemand, zelfs niet tot oordeelen bevoegde leden van de S. D. A. P. Wil men socialisatie, dan kan dit alleen langs den communistischen, d. w. z. den Russischen weg. Wil men dien lijdensweg van bloed en tranen niet, dan behoeft er ook verder niet over gerekend te worden. Met onnutte beschouwingen verdoen wij onzen tijd liever niet.

Hoewel wij dus den particulieren eigendom van de bedrijven erkennen, is het volstrekt noodig het voorbehoud te maken, dat in bedrijven, welke onvoldoende worden beheerd, of — in strijd met het algemeen belang —, worden geëxploiteerd, van staatswege wordt ingegrepen.

Wij zien in de bescherming van den persoonlijken eigendom een dand beginsel, dat eischt, dat het algemeen belang gaat boven het groepsbelang, en het groepsbelang boven het persoonlijk belang.

Wij zien in de bescherming van den persoonlijken eigendom een algemeen belang; wij zien echter in een juist beheer van de voortbrengingsmiddelen eveneens een algemeen belang en diensgevolge in een onjuist beheer, een aantasting van het algemeen belang, welke, wanneer zij ernstig genoeg is, tot snel en krachtig ingrijpen van de overheid dwingt.

Wanneer de eigenaar van een klok nalatig is in het opwinden, zoodat het uurwerk den juisten tijd niet aanwijst en daarom nutteloos is, wordt de klok inderdaad niet op de juiste wijze beheerd. Het nadeel, dat daardoor aan de gemeenschap wordt berokkend, is echter practisch nul en daarom is er geen reden tot ingrijpen in den eigendom. Indien echter een groot-grondbezitter 1000 H.A. land in eigendom heeft en dit bezit onvoldoende exploiteert, brengt hij aan de volkswelvaart schade toe, welke niet geduld kan worden. Wenscht hij daarin geen radicale verandering te brengen, dan dient dit bezit over te gaan in bekwaamere handen.

Wanneer de eigenaar van een fabriek zijn bedrijf wil sluiten, b.v. omdat hij daarvoor door buitenlandsche concurrenten betaald wordt, juist omdat het bedrijf levensvatbaarheid heeft, dan wordt dit eenvoudig belet. Het bedrijf staat onder bescherming van allen, die daarin werkzaam zijn en in laatste instantie, onder die van den Staat. De nationaal-socialistische Staat laat geen anti-sociale handelingen toe, nóch van arbeiders, nóch van eigenaren.

11. DE STAATSBURGERS VORMEN TE ZAMEN EEN WERKGEMEENSCHAP; OP IEDER HUNNER RUST ARBEIDSPLICHT.

De nationaal-socialistische staat dient gegrondvest te zijn op den eerbied voor den arbeid. Hij of zij, die den meest eenvoudigen arbeid verricht en daardoor actief deelneemt aan de instandhouding van de volkshuishouding, verdient als burger van den Staat, als lid van de werkgemeenschap, onze achting meer dan zij, die

zich door de gemeenschap laten onderhouden, zonder zelf ooit iets gepresteerd te hebben. De nietsdoeners, onverschillig of zij rijk of arm zijn, zijn geen staatsburgers in den vollen zin van het woord; hun positie in den Staat behoort met deze minderwaardigheid in overeenstemming te zijn.

Van het tijdstip zijner bewustwording af, rust op ieder mensch arbeidsplicht; gedurende de kinderjaren uitsluitend de plicht tot lichamelijke en geestelijke ontwikkeling; daarna daarenboven, die tot den productieven arbeid, tot het tijdstip gekomen is, waarop gezegd kan worden: Gij hebt genoeg gewerkt, de fakkel van den arbeid kunt ge overdragen aan een jongere generatie. Elke arbeid moet naar waarde beloond worden. Het is echter noodig, dat er een tijdperk in ieders leven is, waarin hem of haar geleerd wordt, dat arbeid, uitsluitend terwille van het welzijn van de gemeenschap, in waarde hooger staat dan arbeid om persoonlijk gewin.

Daartoe willen wij onze jonge mannen en jonge dochters opvoeden; vandaar dat wij het gewenscht achten een verplicht arbeidsjaar in te voeren, dat vóór het één en twintigste jaar moet zijn beëindigd, opdat zij bij het bereiken van dien leeftijd, tevens als volwaardig lid kunnen worden opgenomen in de arbeidsgemeenschap, dus in het Staatsburgerschap.

Met de uiterste zorg en, zoo noodig, met de uiterste gestrengheid, zal er tegen gewaakt dienen te worden, dat dit arbeidsjaar lijntrekkend of saboteerend wordt doorgebracht. Met ernst en toewijding zal het opgedragen werk moeten worden uitgevoerd. Voor een tekort aan werk behoeft men niet te vreezen. Bij de bespreking van ons zevende programmapunt is al een zeer ruim veld van arbeid genoemd; bij de bespreking van het zeventiende, zal er gelegenheid zijn een tweede daaraan toe te voegen.

Tot de handelingen, welke op het innerlijke leven het meest verwoestend werken, behooren, wat men pleegt te noemen: lijntrekken, de kantjes er af loopen, met den franschen slag werken, lummelen, lanterfantten, saboteeren en kankeren. Voor duizenden van onze landgenooten is dit tot de normale levenshouding geworden.

Dit is diep te betreuren en kan in eene behoorlijk geordende maatschappij niet geduld worden. In de eerste plaats, omdat zulk een levenshouding in strijd is met het algemeen belang en in de tweede plaats, omdat een leven op deze wijze doorgebracht, met recht een gebroken leven mag heeten. Onze meening daaromtrent komt tot uiting in den eisch:

12. IEDERE STAATSBURGER, VAN DEN HOOGST-TOT DEN LAAGST GEPLAATSTE, IS VERANTWOORDELIJK VOOR DE GOEDE UITOEFENING VAN ZIJN TAAK EN VERPLICHT NAAR ZIJN VERMOGEN MEDE TE WERKEN TOT DEN BLOEI VAN DE WERKGEMEEN-

SCHAP TER BEVORDERING VAN DE NATIONALE WELVAART EN CULTUUR.

13. TE GROOTE OPEENHOOPING VAN HET BEZIT IN HANDEN VAN ENKELINGEN, WORDT TEGENGAAN; VERRIJKING TEN KOSTE VAN DE NATIE, AANWENDING VAN HET PRIVAAT VERMOGEN TEGEN HET ALGEMEEN BELANG, WOEKER, BEDRIEGLIJKE HANDELINGEN, ARBEIDSSCHUWHEID, OPLICHTING ENZ. WORDEN, ALS MISDRIJVEN TEGEN DEN STAAT, TEN STRENGSTE GESTRAFT. (PUNT 13 VAN HET PROGRAMMA).

Deze eischen zijn zoo eenvoudig, dat hieromtrent bezwaarlijk misverstand kan ontstaan. Laat ons dus volstaan met een enkel voorbeeld en een enkele opmerking.

Als een voorbeeld van aanwending van het privaat vermogen tegen het algemeen belang, moge het volgende dienen. Een fabrikant verdient een behoorlijk inkomen door goede leiding te geven aan zijn fabriek. Een buitenlandsche concurrent, die een monopolie wil verwerven, waarborgt hem hetzelfde inkomen, als hij zijn fabriek wil sluiten.

Komt deze overeenkomst tot stand (dit is voorgekomen en komt voor) dan heeft de fabrikant zijn persoonlijk vermogen aangewend tegen het algemeen belang, omdat hij door de door hem begane verwerpelijke daad een groot of kleiner aantal arbeiders broodeloos heeft gemaakt en er toe medewerkt den prijs van een product noodeloos op te voeren.

Zulk een daad dient ten strengste gestraft te worden.

Ook onder het huidige regime worden woeker, landlooperij, bedrieglijke handelingen en oplichting gestraft. Zeker. Maar de wijze waarop en de mate waarin dit tegengaan van het kwaad geschiedt, is van dien aard, dat de verwording hand over hand toeneemt. Onder nationaal-socialistisch regime zullen de heeren en dames, die dergelijke neigingen tot uiting brengen, ondervinden, dat het verstandig is, ten spoedigste van de dwalingen huns weegs terug te keeren.

14. HET GELDWEZEN STAAT IN DIENST VAN DEN STAAT; DE GELDMAGNATEN MOGEN GEEN STAAT IN DEN STAAT VORMEN.

Daarvoor is noodig: Bevrijding van den Staat (en daarmee van het volk) door kapitaal-aflossing op korten termijn van zijne rente-verplichtingen tegenover het groot-kapitaal. Uitoefening van de staatstaak zonder geldleeningen. Toezicht op de bankbedrijven. Doelmatige crediet-verschaffing aan openbare en particuliere bedrijven. (Punt 14 van het programma).

De uitvoering van de staatstaak door middel van leeningen,

noopt de Regeering tot het verzoeken om de medewerking van bankiers. Dit behoort niet noodig te zijn. Het is gewenscht, dat ten spoedigste aan deze afhankelijkheid een einde gemaakt wordt. Te meer is dit het geval, omdat staats-leeningen niet alleen onnoodig zijn, maar zelfs een behoorlijk bestuur van den staat belemmeren.

Leeningen zijn geoorloofd voor instellingen met geringe financiële draagkracht, welke zich plotseling verplicht zien een groote uitgave te doen, waarvan de terugbetaling niet in één jaar, doch slechts in eenige jaren kan geschieden. Het is alzoo aan een kleine, weinig draagkrachtige gemeente veroorloofd een gemeentehuis of een school te bouwen en het daarvoor benodigde geld, in een termijn van 10 of 15 jaren terug te betalen.

Een dergelijke handeling is aan den Staat niet geoorloofd, omdat de Staats-inkomsten en Staats-uitgaven een voldoende mate van continuïteit vertoonen, om het leenen te kunnen nalaten. Denkt men zich eens een oogenblik in, dat alle staatsuitgaven zouden worden bestreden uit geldleeningen, met een omloopstijd van 40 jaar en tegen een rente van 5 %, dan moet op den duur het staats-budget tweemaal zoo hoog zijn als noodig is, indien alle uitgaven contant werden betaald. Elke leening, welke gesloten wordt, ondermijnt de daadkracht van den staat.

De Staat behoort, per tijdvak van vijf jaren, niet meer uitgaven te doen, dan zijn inkomsten over dat zelfde tijdperk bedragen. Houdt de Staat zich niet aan dezen regel, maar sluit hij leeningen, dan ondergraaft hij zijn eigen positie en verzwakt zijn kracht.

Oppervlakkig zou men geneigd zijn te meenen, dat door het sluiten van leeningen de daadkracht verhoogd wordt, omdat met het geleende geld, plotseling meer kan worden gedaan, dan uit de gewone inkomsten mogelijk zou zijn. Maar deze daadkracht wordt geroofd ten koste van de naaste toekomst en wel dermate, dat de kracht van den Staat wordt verminkt.

Men motiveert het leenen met de verleidelijk klinkende leuze, dat de lasten verschoven worden naar komende generatiën. Indien de Staat een groot werk uitvoert zonder buitenlandsche hulp, wordt de last, welke het werk aan de gemeenschap oplegt, echter onmiddellijk en ten volle gedragen op het tijdstip, dat het werk wordt uitgevoerd, onafhankelijk van de wijze van financiering.

Wordt de financiering uit de opbrengst van de directe belastingen gedaan, of door een billijke vermogensheffing, dan draagt ieder belastingplichtige naar zijn kracht daaraan mede. Geschiedt de financiering uit een leening, dan beteekent dit niet anders, dan dat voor het doen van de betaling vrijwilligers worden opgeroepen, welke de betaling verrichten onder conditie, dat zij een vordering krijgen op de andere belastingplichtigen. Deze laatste categorie betaalt dus niet in eens, maar gedurende een reeks van jaren.

Voor een lichaam als de Staat, dat eenerzijds in zich sluit alle bronnen van energie, en anderzijds een voortdurenden stroom van verplichtingen heeft, is de voordeeligste en dientengevolge meest juiste wijze van beheer, die, waarbij hetgeen noodig is voor de taak-uitoefening, omgeslagen wordt over de belasting betalende burgerij naar draagkracht. Het behoeft geen betoog dat voor de overgang van het oude naar het nieuwe systeem een overgangstijdperk noodig zal zijn.

In welk een moeras men terecht komt, als een leeningspolitiek gevolgd wordt, bewijzen onze grootste gemeenten, waar de macht in feite is overgegaan naar de geldschieters. Onder een nationaal-socialistisch bewind, blijft de macht waar zij behoort. Dan zal de overheidsmacht niet naar de bank van leening worden gebracht.

Onze bankbedrijven zijn voor de volkshuishouding nuttig, voor zoover zij de zoo noodzakelijke kapitaal-vorming bevorderen en onze industriele- en handelsbedrijven steunen door credietgeving. Zij kunnen echter hoogst schadelijk zijn, wanneer zij het in hun gestelde vertrouwen misbruiken ten eigen bate en tot schade van de gemeenschap. Dit gebeurt op verschillende manieren, n.l. door het doen afvloeien van Nederlandsch kapitaal naar het buitenland, zonder dat de terugbetaling voldoende gewaarborgd is, het vanaf veroverde commissaris-zetels ondeskundig beïnvloeden van de bedrijven, het lichtvaardig verstrekken van credieten, het weigeren van credieten aan levensvatbare bedrijven, het op critieke oogeblikken intrekken van credieten teneinde bedrijven in ongelegenheid te brengen en daarvan misbruik te maken, om zichzelf te bevoordeelen.

Het toezicht op de bankbedrijven en de bevordering van de doelmatige credietverleening zijn voor den opbouw van een gezonde volkshuishouding noodzakelijk, temeer omdat die opbouw een systematische en gewaarborgde kapitaalvorming niet kan ontberen.

D. De Nationaal-Socialistische Beweging ten aanzien van de Cultuur.

---

15. VOLLEDIGE GODSDIENST- EN GEWETENSVRIJHEID, MET BESCHERMING VAN DEN CHRISTELIJKEN GODSDIENST VOOR HET IN EUROPA GELEGEN DEEL VAN HET RIJK.

Dat dit het eerste programmapunt moet zijn ten aanzien van de cultuur, is logisch. Binnen den Staat der Nederlanden vindt men: vele verscheidenheden van het Protestantisme, het Catholiscisme, het Jodendom, het Mohamedanisme enz.

Daar ons doel is ook het geestelijk en zedelijk welzijn van het geheele volk te bevorderen, is een eerste vereischte, dat er angstvallig tegen gewaakt wordt, dat des menschen heiligste gevoelens, welke mede in godsdienstzin tot uiting kunnen komen, worden aangetast. Daartoe is waarborging van godsdienst- en gewetensvrijheid noodzakelijk. Voor deze waarborging is noodig, dat het Staatsgezag nimmer dienaar worde van eene of andere kerkelijke richting. De waarlijk geloovigen zijn verdraagzaam. Zij, die den godsdienst willen misbruiken ter bereiking van politieke doeleinden, zijn de heerschzuchtigen of de fanatici, voor wie, in het wezen der zaak, niets heilig is.

16. OPVOEDING VAN DE JEUGD TOT ZEDELIIKHEID, ORDE, TUCHT, BURGERZIN EN ARBEIDZAAMHEID. BEVORDERING VAN DE VORMING VAN LEIDENDE, KARAKTERVOLLE PERSOONLIJKHEDEN IN IEDEREN STAND EN IEDER BEROEP.

Ons volk geniet terecht een zekere beruchtheid om de tuchtelooosheid der jeugd. Het kan niet ontkend worden, dat de toestand dienaangaande niet zoo erg is, als hij geweest is. Toch ligt op dit gebied nog een vrijwel onbeperkt arbeidsveld ter bewerking. De voorbeelden van ergerlijke baldadigheid zijn voor het oprapen; de materiële schade alleen, welke daardoor veroorzaakt wordt, is reeds aanzienlijk. Hoeveel honderdduizenden guldens het verlies bedraagt, dat ons volk jaarlijks lijdt, laat zich niet zelfs bij benadering ramen. Zou dit aan het geluk van de jeugd ten goede komen, dan zou men er tot op zekere hoogte vrede mede kunnen hebben; maar nog nimmer zijn aan kindergeluk vernielzucht en baldadigheidszin ten goede gekomen.

Ook hier dient orde geschapen te worden, zoowel in het belang

van de jeugd zelve, als van de gemeenschap. De daarvoor aangewezenen zijn in de eerste plaats onderwijzers en leeraren en voorts de velen, die te dezer zake als vrijwilligers zijn te beschouwen. Bij eene behoorlijke organisatie, zullen zij zeker tegen hun taak opgewassen blijken. Maar dan dient men hun de noodige bevoegdheden (o.a. een gepast tuchtrecht) en materiële middelen niet te onthouden. Honderden en nog eens honderden onderwijzers en leeraren vallen geheel noodeloos ten offer aan de tuchteloosheid van de jeugd, wegens een volkomen onvoldoende selectie van de leerlingen en het ontbreken van een harde hand, waar deze noodig is.

Onder nationaal-socialistisch regime zal aan de opgroeiende jeugd de opvoeding worden gegeven, die noodig is, om hen later, met de noodige karaktereigenschappen en kennis toegerust, in de maatschappij der volwassenen te kunnen opnemen.

Bevordering van de vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden in iederen stand en ieder beroep, is een noodzakelijkheid.

„Richtkracht en stuwkracht, de beide belangrijkste wapens in den strijd om het bestaan der naties, zijn de zaak der volken. Geslachten noch kasten kunnen deze krachten verleenen, want de wedstrijd eischt, dat het totaal van alle beschikbare krachten worde opgeroepen, om haar geheele bezit aan geest en wilskracht in de weegschaal te werpen.

„Richtkracht wordt gevormd door alle ideeën, die voor verwezenlijking vatbaar zijn, stuwkracht door de afzondering van alle bereikbare menselijke genialiteit.

„Wanneer deze beide krachten slechts gezocht worden in een afgepaalden kring van enkele honderden zielen, dan beteekent dit een vrijwillige verarming aan geest en wilskracht, waaraan een volk sterft, wanneer zijn bureu hun volle bezit daartegenover stellen. Een volk van millioenen, is metaphysisch verplicht, ten alle tijde en op ieder gebied, een sterke wilsrichting en een veelheid van zeer groote bekwaamheden voort te brengen. Geschiedt dit niet, of worden deze krachten door eenzijdigheid, bijvoorbeeld van de winstzucht of van de leeglooperij, afgeleid of worden ze door politieke indolentie en gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel eenvoudig niet gevonden, dan heeft dat volk zijn eigen vonnis geveld.” (Rathenau: Von kommenden Dingen).

Het zijn de richtkracht en de stuwkracht, waaraan de natie zoozeer behoefte heeft, welke verkregen moeten worden door de vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden in iederen stand en in ieder beroep.

Welk een stroom van richt- en stuwkracht, welk een vloedgolf van geestdrift zijn er noodig voor de moderniseering van het staatsbestel; voor de overwinning van den weerstand tegen de opruiming van het stof en het spinrag, welke de ruiten van het

Regeeringsgebouw ondoorzichtig maken; voor het goed functioneeren van het economisch leven; voor de verheffing van geest en lichaam van gansch een volk!

Met wortel en tak zal daartoe uitgerooid moeten worden de indolentie, het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel, de vriendsjespolitiek, de schotjeszetterij, de voorkeur voor tweederangs krachten ter bevordering van eigen onzichtbare macht of eigen schittering enz. enz.

Geheel bereikbaar is dit nimmer, omdat ook de meest knappe en hoogstaande persoonlijkheden in de keuze hunner medewerkers niet onfeilbaar kunnen zijn en omdat ten slotte een mensch maar een mensch is.

Maar het streven naar het brengen van een maximum aan karakter, geest en intelligentie, — onverschillig de plaats van herkomst, — naar de verantwoordelijkste posten, dient toch duidelijk tot uiting te komen! De practijk van het z.g. parlementair-democratisch bewind heeft ons geleerd, dat dit daartoe niet in staat is.

17. BEVORDERING VAN WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN; ONDERDRUKKING VAN LEERSTELLINGEN, INSTELLINGEN EN HANDELINGEN, DIE DE EENHEID EN DE ONAFHANKELIJKHEID VAN DE NATIE EN DE GOEDE ZEDEN AANTASTEN. KRACHTIGE BESCHERMING VAN HET LANDSCHAP- EN STEDENSCHOON.

De kosten, welke de natie zich heeft te getroosten, niet alleen voor de instandhouding, maar tevens voor de uitbreiding van het aantal inrichtingen voor lager, middelbaar en hooger onderwijs, zijn enorm.

Waren de resultaten van het huidige stelsel evenredig aan de stijging van de financiëele offers, dan zou men er vrede mede kunnen hebben, zoolang het betaald kan worden. Maar de natuurlijke afwezigheid van onuitputtelijke financiëele middelen is oorzaak, dat het gebrek aan leiding en rationalisatie zich zal wreken, en reeds bezig is zich te wreken, zoowel op de leerlingen als op de leerkrachten. Tot schade van de volksgemeenschap.

In schrill contrast met de zeer groote financiëele offers, welke de natie zich getroost voor de intellectueele ontwikkeling, staat het geringe bedrag, — men zou bijna kunnen spreken van de aalmoes —, welke de overheid beschikbaar stelt voor de bevordering van de schoone kunsten, welke voor de volksopvoeding, voor de verheffing van den geest, van zoo onschatbare waarde zijn. Hoever staan wij er nog van af, dat de breede lagen van ons volk het schoone leeren zien. En juist voor hen, wier dagelijksch werk hen van de schoonheid verre houdt, is het zoo noodig deze bijdrage tot een voller leven te leeren kennen. Bevordering van de schoone kunsten is evenzeer een volksbelang, zij het in minder materiëelen zin, als bevordering van de wetenschap.

Is de eisch tot onderdrukking van leerstellingen, instellingen en handelingen, die de eenheid en de onafhankelijkheid van de natie en de goede zeden aantasten, niet in tegenspraak met punt 15 van ons programma, dat volledige godsdienst- en gewetensvrijheid waarborgt?

Geenszins! Evenzeer zou men kunnen vragen, of het verbod om op een gevaarlijke plaats in de rivier te baden, niet in strijd is met den wensch naar reinheid van lichaam. Zeker, ook ter plaatse van een draaikolk zal het lichaam gereinigd worden, maar met de kans, dat het snel een lijk zal zijn. De wensch naar hygiëne moet wijken voor de noodzakelijkheid het gevaar voor verdrinking te ontgaan.

Zoo moet ook de eisch van godsdienst- en gewetensvrijheid wijken voor den eisch, dat de eenheid en de onafhankelijkheid van de natie en de goede zeden onaangetast moeten blijven. ?

Krachtige bescherming van het landschap- en stedenschoon. De bescherming van het landschap- en stedenschoon, behoort tot de voornaamste cultuur-vraagstukken, waarvoor een volk zich gesteld ziet. Een vermindering van het landschap- en stedenschoon is een volksverarming. De mate, waarin op dit gebied tegen ons volk gezondigd wordt, is bijna onbeperkt. Als men bedenkt, hoe onze steden geworden zijn en hoe zij hadden kunnen zijn, als men aanziet hoe het landschapschoon iederen dag wordt verminkt, zonder dat er dikwijls zelfs een schijn van noodzakelijkheid voor bestaat, dan staat men versteld over de indolentie en het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel, welke oorzaak zijn van de onherstelbare verliezen, die geleden zijn en nog dagelijks worden geleden.

Van een doelbewuste en krachtdadige bescherming is geen sprake, omdat onder het huidige regime, het algemeen belang in alle opzichten moet wijken voor het belang van enkelingen of van groepen. Eenige honderden landgenooten spannen zich tot het uiterste in, om op dit punt te redden wat te redden valt, maar kunnen het niet verder brengen, dan het redden van een stoel uit een brandend huis.

Men behoeft geen profetischen blik te hebben om te voorspellen, dat ons volk meer en meer behoefte zal gaan gevoelen, om den vrijen tijd door te brengen in de natuur; daarvoor is noodig onge-repte ruimte aan hei, bosch en velden. Wanneer iemand de meeste dagen van zijn leven moet doorbrengen „aan den band” of in werk-plaats of waschkok, dan heeft hij er recht op om in zijn vrijen tijd, van de natuur te genieten, als hij zich daartoe aangetrokken gevoelt. En wat geschiedt er? Zonder dat de Regeering een hand tot redding uitsteekt, wordt de natuur noodeloos verwoest.

Het gebruiksrecht, aan den grondeigendom verbonden, is ten plattelande practisch onbeperkt; de gemeenschap is vrijwel rechte-

loos. Men kan de bouwerij hoogtij zien vieren op de mooiste punten van onze heidevelden; bosschen worden verkaveld; wegen ter weerskanten in eindeloze rijen volgebouwd met huizen! Een grenzelooze chaos heerscht ook hier. De eenige richtlijn is het spekken van de beurzen van de grondspeculanten op kosten en ten koste van de gemeenschap.

Wij eischen bescherming van het landschapschoon en openstelling daarvan voor het geheele volk. Alle heidevelden, bosschen en duinen dienen vrij toegankelijk te zijn. Niemand heeft het recht, om in een klein land als het onze, met eene bevolking van acht millioen menschen, voor zichzelf een paar honderd h.a. bosch te reserveeren en het te omringen met prikkeldraad.

De eigenaren van de heidevelden, de bosschen en de duinen zijn echter geen vogelvrij-verklaarden, met wier eigendom anderen kunnen doen en laten, wat zij willen! Geenszins. Van hen moet uit hoofde van het volksbelang geëischt worden, onmiddellijke opruiming van het prikkeldraad en bordjes van verboden toegang, maar tegenover dezen, aan hen opgelegden plicht, staat het recht op bescherming van hun eigendom en vergoeding van aangebrachte schade.

Beschermd moet de natuur worden door de opvoeding tot tucht en burgerzin, bedoeld in ons vijftiende programmpunt, gepaard aan zeer strenge bestraffing (streng tuchtschool- of tuchthuis-regime) van opzettelijk vernielen. Vergoeding van de schade, die bij meer gebruik onvermijdelijk is, dient in natura te geschieden door den kosteloozen arbeid van de jonge menschen, die aan hun verplicht arbeidsjaar, geheel of ten deele, voldoen door heiden, bosschen en duinen te helpen onderhouden.

Voor dit alles is gemeenschapszin noodig, de voortgang van de solidariteits-gedachte tusschen alle bevolkingsgroepen. Daartoe is het tegenwoordige regime niet in staat. Wanneer op de huidige wijze wordt voortgegaan, zal het nog maar een betrekkelijk kort aantal jaren duren, of er zijn nog slechts eenige reservaten, — musea zou men ze kunnen noemen, — van natuurschoon.

De toekomstige generatiën zullen daar kunnen leeren, hoe schoon het land had kunnen zijn, indien men had weten te regeeren, inplaats van te administreeren, toen de mogelijkheid tot redding nog bestond.

Laat ons hopen, dat het inrichten van deze musea niet noodig is, omdat onze eisch van doelmatige bescherming bijtijds vervuld is geworden. De eisch van het behoud van het steden- en landschapschoon beoogt de levensvreugde van de groote groepen van de bevolking te verhoogen, die behoefte hebben om inplaats van pannen, beton en gegolfd plaatijzer, een bladerendak of de blauwe lucht boven hun hoofd te hebben en inplaats van roet, rook of olie, dennenlucht te ruiken, wanneer de gelegenheid daartoe geboden wordt.

E. De Nationaal-Socialistische Beweging ten aanzien van de Sociale voorzieningen.

Voor ons, nationaal-socialisten, is het evenzeer een dwaasheid, socialist te willen zijn, zonder een sterk nationaal gevoel, als nationaal te willen zijn, zonder een sterk socialistisch gevoel.

Socialistisch, in den waren, den hoogereren zin van het woord, is de drang tot bevordering van het welzijn van de geheele natie, het doen voorgaan van dit algemeen welzijn, van het nationale belang, boven ieder groeps- of klassebelang. Niet haat en nijd zijn daarbij de leidende factoren, maar het solidariteitsgevoel.

Zoowel de burgerlijke als de marxistische klassenstrijd, is ons een gruwel en staat in volkomen tegenstelling tot onzen wil het algemeen welzijn te bevorderen, zonder aanzien des persoons.

Wij zien den toekomstigen staat, als een welgeordende werkgemeenschap, waarin ieder, van hoog tot laag, zijn plicht doet met toewijding en opgewektheid, verzekerd van waardeering voor zijn werk en van de onmogelijkheid, dat anderen zijn werkkraft uitbuiten ten eigen voordeele. In dien staat zijn slechts twee soorten burgers: volwaardigen en onvolwaardigen.

De volwaardigen vormen de overgrootste meerderheid; het zijn de leden der werkgemeenschap, die met handen- of hoofdarbeid de gemeenschap in stand houden en naar een betere toekomst voeren. Zij wenschen geen medelijden, geen steun, geen toeslagen of wat dan ook voor lapmiddelen, die moeten dienen om het doodgaan te beletten, zonder leven in den vollen zin des woords mogelijk te maken.

Wat zij wel wenschen en opeischen als hun recht, is het deelhebberschap aan de werkgemeenschap en de zekerheid, dat hetgeen zij met de vuist of met hun hersens tot stand brengen, ten goede komt aan de gemeenschap en aan henzelf en niet aan personen of groepen of klassen van personen, die op het vinketouw zitten om de opbrengst van den arbeid van anderen te rooven.

Dat is Socialisme in den waren zin des woords.

De sociale voorzieningen, welke wij nationaal-socialisten wenschen, zijn daarop gericht. Wij willen voor onze volwaardige kameraden, in de eerste plaats, behoorlijk betaalden arbeid. Dat is onmogelijk in een staatsverband, waarin geen gemeenschapsgevoel, geen solidariteitsgedachte heerscht. Waar haat en nijd en klassenstrijd richtsnoeren zijn, is het even onmogelijk een gezond bedrijfsleven op te bouwen, als een wedstrijd te winnen met een

voetbal-elftal, waarvan de rechter- en de linkervleugel elkander bestrijden, inplaats van te steunen. Klassenstrijd is de bekwaamste gangmaker voor den grootsten geesel van de arbeiders: de werkloosheid, met de daaraan onvermijdelijk verbonden materiële ontbering en geestelijke ellende.

Het bolsjewisme in Rusland heeft dit onmiddellijk begrepen en aan den klassenstrijd een einde gemaakt op zuiver Aziatische wijze, door een deel der bevolking uit te roeien. Dat is één methode; zij is de onze niet.

Tegenover deze Aziatische methode stellen wij, nationaal-socialisten, bewust een Europeesche methode: de strenge doorvoering van het solidariteitsbeginsel. De dood van den klassenstrijd en de met straffe hand te handhaven solidariteit tusschen alle bevolkingsklassen, is de eerste voorwaarde voor een betere toekomst van het volk in zijn geheel en van de arbeiders in het bijzonder.

Daarbij zullen harde klappen uitgedeeld moeten worden naar vele kanten. Aan de eene zijde woekert de uitbuitingslust en misplaatste burgerlijke hoogmoed; aan de andere zijde, de daardoor ontstane reactie: de sabotagezin, de nijd, de haat. Aan alle kanten gebrek aan tucht, burgerzin, en offervaardigheid. Met wortel en tak moeten zij uitgeroeid worden, zooals in de wildernis het struikgewas moet worden plat gebrand, om ruimte te maken voor den aanplant van de nieuwe ontginning.

Voor den nieuwen rationeelen opbouw van onze volkshuishouding, waarin plaats moet zijn voor allen, die op eerlijke wijze aan de werkgemeenschap willen deel hebben, zijn alle gelijk gerichte krachten noodig. Krachtsverspilling kan niet toegelaten worden.

Het sociale vraagstuk is de opbouw van deze volkshuishouding, waarin arbeidsmogelijkheid is voor allen en waarin ieder er zeker van kan zijn, dat hij voor zijn arbeid ontvangt, hetgeen hem toekomt; niets meer, maar ook niets minder.

Wij weigeren het gepruts met huurtoeslagen en bedelingen en steun in verschillende vormen sociale voorzieningen te noemen. Wij vinden de opvoering van loonen in de beschermde bedrijven, wanneer dit geschiedt op kosten van de tienduizenden arbeiders in onbeschermden bedrijven, die van hun magere loonen, hogere huishuren en duurdere gebruiksartikelen moeten betalen, anti-social. In den nationaal-socialistischen staat bestaan er geen beschermde en geen onbeschermden bedrijven, doch alleen bedrijven zonder meer, die uit hoofde van het feit, dat zij een nuttige functie in de gemeenschap verrichten, alle onder bescherming van den staat staan. Daar kan het niet voorkomen, dat een knap vakman in een onbeschermd bedrijf met minder loon naar huis gestuurd wordt dan een slampamper in een beschermd bedrijf. Dat schreeuwt tegen ons gevoel van recht!

Het solidariteitsbeginsel voert rechtstreeks naar punt 18 van ons program:

18. DEELGERECHTIGDHEID IN DE WINST VAN DE WAARDESCHIPPENDE BEDRIJVEN VAN ALLE DAARIN WERKZAAM ZIJNDE PERSONEN, ONDER MEDE-VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DEN GOEDEN GANG VAN ZAKEN IN DE BEDRIJVEN.

Het verouderde begrip klassenstrijd, dat in den tegenwoordigen tijd zooveel heeft bijgedragen tot de ziekte van het bedrijfsleven, moet dus vervangen worden door het solidariteitsbeginsel. Het licht van dit beginsel straalt uit op ieder, die in een bedrijf werkzaam is. Hij wenscht zijn taak zoo goed mogelijk te verrichten, hij wenscht daarvoor ook verantwoordelijk te zijn en zijn aandeel te hebben in den opbouw, in de bevordering van den goeden gang van zaken, in de opbrengst.

19. PENSIOENGERECHTIGDHEID OP 50- OF 60-JARIGEN LEEFTIJD (AFHANKELIJK VAN DEN AARD VAN HET BEROEP) VAN IEDEREN STAATSBURGER, DIE DE GEMEENSCHAP NAAR BEHOOREN GEDIEND HEEFT. VROEGTIJDIGE PENSIONNEERING BIJ INVALIDITEIT, ZIEKTEVERZEKERING.

Onmiddellijk na den voornaamsten socialen eisch van behoorlijk betaald werk in een goed geordende werkgemeenschap, komt de gerechtvaardigde wensch naar voren om niet op de straat gesmeten te worden, ten prooi aan liefdadigheid, wanneer men gaat behooren tot de ouden. De onzekerheid voor de toekomst, de zorg voor den ouden dag, is het meest kwellend.

Er bestaat principiëel geen enkel onderscheid tusschen een arbeider in een machinefabriek en een arbeider in een overheids-electriciteitsbedrijf, op grond waarvan het gerechtvaardigd is aan den een geen behoorlijk pensioen te verzekeren en aan den anderen wèl.

Voor ons, nationaal-socialisten, bestaan er geen beschermd en onbeschermd bedrijven. Er is één nationaal bedrijfsleven, dat systematisch dient te worden opgebouwd en waarvan de verschillende takken elkander zoo sterk mogelijk steunen en, voor zoover dit noodzakelijk is, elkaanders lasten dragen. Niet het feit of men al of niet werkzaam is geweest in een beschermd bedrijf, is een maatstaf voor pensioen-gerechtigdheid, maar wel de mate, waarin men zich verdienstelijk heeft gemaakt voor de gemeenschap. Het behoort tot de plichten van de nationaal-socialistische gemeenschap zorg te dragen, dat ook op dit belangrijke punt sociale rechtvaardigheidszin de plaats zal innemen van de door kapitalistischen en marxistischen klassenstrijd aangewakkerd wordende zucht voor eigen groep te halen, wat er te halen valt, onverschillig de gevolgen, welke deze hebzucht voor anderen heeft.

20. ARMENVERZORGING VAN BEHOEFTIGE NEDERLANDERS, DIE DOOR GEESTELIJKE OF LICHAAMELIJKE GEBREKEN GEEN DEEL KUNNEN UITMAKEN VAN DE ARBEIDSGEMEENSCHAP.

Dit betreft de verzorging van onvolwaardigen. De steun en de bedeeing, welke voor de volwaardigen een vernedering is, is voor de onvolwaardigen een gerechtvaardigde tegemoetkoming in de voor hen zooveel zwaarder te dragen moeilijkheden van het leven. Deze verzorging van de onvolwaardigen is dus niet meer dan een daad van sociale rechtvaardigheid.

Utrecht, Januari 1932.

**NATIONAAL SOCIALISTISCHE
BEWEGING IN NEDERLAND**

Hoofdkwartier: UTRECHT

— OULDE GRACHT 35 —